

KUULOLIITON JULKAISU 1 • 2019

kuuloviesti

Miten järjestöjen ääni kuuluu päätöksenteossa?

**Kiti Kokkonen:
Melu aiheuttaa stressaantuneen olon**

Kun kuuleminen on nautinto

Vaikuttaminen - jokaisen asia

Vaikuttaminen - jokaisen asia

KUULOVIEСТИ 1 • 2019

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Lyhyesti
- 5 Puheenjohtajan palsta
- 6 [Miten järjestöjen ääni kuuluu päätöksenteossa?](#)
- 10 [Mikä tekee yhdistyksen vaikuttamistoiminnasta vaikuttavaa?](#)
- 14 [Mikko haluaa vaikuttaa yhdistyksessä](#)
- 17 Dolce Vita
- 18 Reportteri: Kiti Kokkonen
- 20 Oppilaat kuuntelivat myrskyä korvassa
- 22 Teknoviesti: Kun kuuleminen on nautinto
- 25 Nuorten sivut
- 28 Kirjat: Meren takana
- 30 Kurssit
- 34 Ilmoitukset
- 38 Ristikko
- 39 Ledaren

SEURAAVAN LEHDEN
TEEMANA ON
KUULO JA MUISTI.
LEHTÄ VARTEN
TOIMITETTAVAN AINEISTON
TULEE OLLA TOIMITUKSESSA
VIIMEISTÄÄN
18.3.2019

Kuuloliitto ry:n julkaisu
84. vuosikerta, 6 kertaa
vuodessa.

Kuuloliitto ry
Ilkantie 4, 00400 Helsinki
Puh. (09) 5803 830
kuuloviesti@kuuloliitto.fi

Vastaava päätoimittaja
Sanna Kaijanen
p. 040 508 1716

Päätoimittaja
Juha Hietala
p. 050 569 7978

Toimitus
Erkki Ahonen, p. 040 5608 322

Toimitusneuvosto
Merja Mäkinen pj.
Erja Linkki
Leena Olsbo-Rusanen

**Kuuloviestin tilaukset ja
osoitteenmuutokset**
www.kuuloliitto.fi tai
(03) 552 2111
Tilaushinta 35 € vsk muille kuin
jäsenille

Ilmoitusmyynti
Kuuloliitto ry, p. 050 569 7978
Ilmoitusaineistot:
kuuloviesti@kuuloliitto.fi

Sivunvalmistus
Etusivupaja – Loimaa

 Kuuloliitto ry

www.kuuloliitto.fi
www.kuulosuoja.fi
www.kuulokynnys.fi
www.moottorikorvat.net

ISSN-L 0023-5741
ISSN 0023-5741 (painettu)
ISSN 2242-6752 (verkkolehti)

Painopaikka:
Hansaprint

Jokainen meistä voi vaikuttaa

Vuosi 2019 on vaikuttamisen ja edunvalvonnan supervuosi, ainakin vaalivaikuttamisen osalta. Vaikuttamistyötä ei tehdä vain Kuuloliiton toimistolta käsin tai yhdistysten kokouksissa. Kuuloliiton vaikuttamistoiminta perustuu näkökulmaan, jossa jokainen voi olla vaikuttaja niin alueellisella kuin valtakunnallisellakin tasolla. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että kuka vaan meistä voi napata ehdokasta hihasta kiinni, kertoa kuuloasioista sekä haastaa tulevia päättäjiä kiinnittämään huomiota kuuloon ja kuulovammoihin liittyviin kysymyksiin.

Kuuloliiton vaaliteemat liittyvät kuulovammojen tunnistamiseen, kuulovammaisten työelämäkysymyksiin ja sähköisten palvelujen saavutettavuuteen. Tietoa huonosta kuulo- ja sen terveydellisistä vaikutuksista on lisättävä sekä panostettava huonon kuulon toteamiseen, erityisesti ikääntyneillä. Meillä ei ole varaa jättää yhtään työikäistä kuulovammaista työelämän ulkopuolelle. Siksi kuulemista helpottavia ja jaksamista tukevia työolosuhteiden mukautuksia on toteutettava työpaikoilla. Tiedonsaannin yhdenvertaisuus ei toteudu vielä julkisissa ja digitaalisissa palveluissa, minkä takia saavutettavuus on otettava huomioon palveluja suunniteltaessa ja kehitettäessä.

Vaadimme kuuloyhdistysten toimintaedellytysten turvaamista kunnissa ja maakunnissa. Järjestöt ja kuuloyhdistykset kohtaavat kasvavia odotuksia toiminnalleen ja sote- ja maakuntauudistuksen myötä tutut yhteistyön tekemisen rakenteet muuttuvat. Järjestöyhteistyörakenteita luotaessa on varmistettava, että myös niillä paikallisyhdistyksillä, joiden toiminta perustuu pelkästään vapaaehtoistyöhön, on mahdollista päästä mukaan yhteistyöhön.

Miten sitten saada se oma viesti läpi? Kysyin vinkkejä kollegalta, kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry:n pääsihteeriltä, entiseltä kansanedustajalta Rosa Meriläiseltä. Rosa kannusti kansalaisia rohkeuteen ja kasvokkain kohtaamiseen. Kannattaa myös harjoitella oman asiansa esittämistä etukäteen ja valmistella hissipuhe, eli kertoa muutamalla lauseella napakasti oma asiansa, ja luvata laittaa sähköpostilla lisätietoa. Kohtaamisessa kannattaa myös esittää asiansa positiivisella asenteella, vaikka aihe olisikin vaikea ja

herättäisi suuttumusta. Positiivisen asenteen myötä tulee usein helpommin ymmärretyksi. Myös ehdokkaalla voi olla kokemusta kuulovammoista, ja yhteinen kokemus voi toimia hyvänä keskustelun avaajana.

Vaikuttamistyö jatkuu myös vaalien jälkeen ja se on yhtä tärkeää kuin ennen vaaleja tehtävä työ. Vaalien jälkeen kannattaa lähestyä päättäjiä sekä omaa ehdokasta ja kertoa konkreettisista ehdotuksista ja ratkaisuksista. Hyviin käytäntöihin ja ratkaisuehdotuksiin on päättäjän helpompi tarttua kuin ongelmiin.

Kuuloliitto kannustaa jäseniään ja muita kuuloa kiinnostuneita tekemään vaikuttamistyötä ympäri Suomea. Vaikuttamistyön tueksi olemme koonneet yhdistyksille materiaaleja, joihin voi tutustua nettisivuilla www.kuuloliitto.fi/vaalit2019. Lisäksi liitosta voi tilata esitteitä, joita kannattaa jakaa eri tapahtumissa.

Yhteisen viestin merkitys vahvistuu, kun kerromme siitä yhdessä. Meitä kuuloliittolaisia on 16 000 ja yhdessä meistä lähtee aika kova ääni!

SANNA
KAIJANEN

Kuuloliiton uudeksi kehittämispäälliköksi Anniina Lavikainen

Vuoden alussa kehittämispäällikkönä aloittanut Anniina Lavikainen vastaa liiton vaikuttamistoiminnasta yhdessä toiminnanjohtajan kanssa. Lisäksi hän koordinoi Kuuloliiton kehittämistoimintaa, esimerkiksi uusien hankkeiden suunnittelua ja hakemista.

–Pitkäaikaisena työntekijänä olen nähnyt läheltä Kuuloliiton kokeman valtavan muutoksen. Vuonna 2007 pinnalla oli vahvasti kuntoutustoiminta. Viime vuosina Kuuloliitto on profiloitunut vahvemmin yhteiskunnalliseksi vaikuttajaksi ja arjessa on korostunut edunvalvonta- ja vaikuttamistyö.

Lavikaisen mukaan vaikuttamistyössä riittää haasteita suomalaisen yhteiskunnan muuttuessa nopeasti. Väestön ikääntyminen, sote- ja maakuntauudistus, digitalisaatio ja uudet palvelumuodot haastavat kuulovammaisten lisäksi myös Kuuloliiton. Oman haasteensa tuo myös kuulovammaisten ryhmän laajuus.

–Kuulovammaisten ja Kuuloliiton ääni ei kuulu vielä riittävästi yhteiskunnallisessa päätöksenteossa. Palveluja suunniteltaessa tulisi entistä paremmin huomioida erilaiset käyttäjäryhmät, kuten kuulovammaiset, ja heidän tarpeensa.

Sote-uudistuksessa pitäisi tunnistaa voimakkaasti lähivuosina kasvava kuulonkuntoutuksen tarve ja tästä johtuvat haasteet palvelujen järjestämisessä.

Haasteiden ratkaisemiseksi tarvitaan Lavikaisen mukaan monitasoista yhteistyötä Kuuloliiton ja muiden toimijoiden välillä. Tänä vuonna Kuuloliitto nostaa kuulovammaisten kohtaamat haasteet esiin vaalikampanjoinnissaan ja tiivistää myös päättäjyhteistyötä. Lisäksi Kuuloliitto kehittää yhteistyötä kuulonkuntoutuksen eri ammattilaisten kanssa.

–Kuuloliiton työntekijöiden ohella vaikuttamistyössä tarvitaan myös vapaaehtoisten ja kuuloyhdistysten aktiivisuutta. Jotta heidän aktiivinen osallistumisensa on mahdollista, tulee järjestöjen toimintaedellytykset varmistaa laaja-alaisesti.

STEAn avustukset säilyvät pääosin ennallaan

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA) ehdottaa Kuuloliitolle avustuksena vuodelle 2019 yhteensä 2,6 miljoonaa euroa. Tämä on noin 140 tuhatta euroa vähemmän kuin vuoden 2018 kokonaisavustussumma.

Kuuloliiton saama yleisavustus nousee avustusehdotuksen perusteella 23 500 euroa 1,33 miljoonaan vuodelle 2019. Tämä on noin 55 000 € haettua vähemmän. Yleisavustukseen pyrittiin saamaan reilu korotus, sillä Harvinaiset-toiminnan rahoitus haettiin nyt osana yleisavustusta.

Kuuloliitto saanee vuodelle 2019 uuden hankkeen huonokuuloisten ikäihmisten digineuvontaan. Hankkeelle (2019–2021) ehdotetaan 80 000 €:n avustusta vuodelle 2019.

Kohdennetut avustukset aluetoimintaan (679 000 €) ja sopeutumisvalmennukseen sekä lasten ja nuorten leiri- ja vertaistoimintaan (224 000 €) säilyvät avustusehdotuksen mukaan entisellä tasollaan. Myös yhdistysten toiminnan tukemiseen tarkoitettu kohdennettu avustus 43 000 euroa pysynee ennallaan.

Satakieliohjelmalle on ehdotettu avustukseksi 250 000 euroa, mikä on 30 000 € haettua vähemmän. Satakieliohjelman avustus on tarkoitettu vaikeasti kuulovammaisten lasten ja nuorten kuntoutuksen tukemiseen vanhempien, heidän kanssaan työskentelevän ammattihenkilöstön ja asiantuntijoiden verkostoyhteistyön avulla.

STEA julkaisi 5.12. sosiaali- ja terveysministeriölle antamansa ehdotuksen vuoden 2019 avustuskohdeista.

Lähde: STEA

Vaalivuosi

Eduskuntavaalit pidetään tänä vuonna 14.4.2019. Vaaleista tulee aivan varmasti mielenkiintoiset ja toivottavasti moni käy äänestämässä. Sen verran on sähköä ilmassa! Me olemme olleet mukana Pieni Ele-keräyksessä vuosia ja niin tänäkin vuonna. Keräystuotto on ollut hyvä lisä Kuuloliitolle ja sen yhdistyksille. Ilmaiseksi lisäraha ei kuitenkaan tule, vaan se vaatii osallistumista lipasvahdeiksi äänestyspaikoilla. Yhdistyksissä on tapana kerätä lipasvahteja hyvissä ajoin vahtilistoille jotka ovat paikalla, kun äänestäjät saapuvat ja toivottavasti myös muistavat järjestöjä pienellä rahasummalla. Kun viimeksi olin lipasvahtina, totesin sen olevan ihan mukavaa, varsinkin kun välillä näki tuttuja ja tuli vaihdettua kuulumisia. Samalla voi tarpeen tullen kertoa myös kuulovammaistoiminnasta. Toivotan kaikille Pieni Ele -keräykseen osallistuville hauskaa äänestyspäivää!

Sitten toisenlaista raha-asiaa... Kuuloliitto ry saa silloin tällöin testamenttilahjoituksia. Yhden niistä antoi Veikko. Hän oli tehnyt päätöksen testamentata omaisuutensa Kuuloliitolle jo kauan sitten, ja se päätös on kestänyt nämä kaikki vuodet. En tuntenut Veikkoa henkilökohtaisesti, joten ajattelin hieman selvittää, minkälaisesta henkilöstä oli kysymys.

Hänestä ei löytynyt merkintöjä meidän jäsenrekisteristä, joten hän ei ole ollut yhdistyksen jäsen. Siispä kävin tutustumassa perintökiinteistöön ja samalla jututin hänen naapureitaan. Kiinteistö oli hyvin tavallinen omakotitalo, jonka puutarhasta Veikko oli ollut ylpeä ja hoitanut sitä rakkaudella. Veikko oli myös kova kalamies ja kävi ahkerasti kalassa myös talvisin. Hän seurasi aktiivisesti jalkapalloa ja muutakin urheilua.

Veikolla oli vaikea kuulonalenema. Hän ei aina pitänyt kuulokojetta ja hänen keskustelunsa naapureiden kanssa olivat joskus aika työläisiä. Kun naapuri kysyi jotakin niin Veikko vastasi jotakin; monelle kuulovammalle tuttu tilanne, kun kysymys ymmärretään väärin. Veikko ei ilmeisesti osannut ollenkaan lukea huulilta. Tuo taito olisi monissa tilanteissa auttanut merkittävästi arjessa selviytymisessä.

Huulilta lukemisen opettaminen on vähentynyt koko ajan. Kuuloliitossa on käynnistetty hanke, jossa uudistetaan huulilta lukemisen koulutusmateriaalia ja menetelmiä. Tarkoituksena on lisätä merkittävästi huulilta lukemisen opetusta Suomessa. Hanke vaatii toteutuakseen rahaa ja tulemme käyttämään merkittävän osan Veikon testamentista huulilta lukemisen edistämiseen. Mielestäni tällä tavalla voimme parhaiten arvostaa ja olla kiitollisia saamastamme lahjoituksesta.

Kuuloliitto ry vastaanottaa mielellään rahalahjoituksia ja testamentteja auttaakseen kaikkia Suomen huonokuuloisia ja kuuloon liittyvien ongelmien kanssa eläviä ihmisiä. Jos mietit tällaista mahdollisuutta, ole yhteydessä meihin, niin kerromme lisää.

TERVEISIN,
JOUNI AALTO

Miten järjestöjen ääni kuuluu päätöksenteossa?

Säädösvalmistelu ja kuulemisten organisointi on 2000-vuosituhannele tultaessa siirtynyt valtioneuvoston avoimesti asettamilta komiteoilta lähes kokonaan yksittäisten ministeriöiden ja virkamiesten vastuulle. Samalla eri sidosryhmien, järjestöjen ja kansalaisten kuuleminen lainvalmistelussa on muuttunut monimuotoisemmaksi ja virkamiesten merkitys kuulemisessa on vahvistunut.

Juho Vesa

Nykyään kuulemisessa on käytössä kirjava joukko erilaisia keinoja. Niitä ovat perinteisten lausuntojen ja kannanottojen, työryhmien ja epävirallisen viranomais-asiantuntija-vuorovaikutuksen lisäksi muun muassa erilaiset kuulemistilaisuudet, työpajat sekä verkkokyselyt ja –keskustelut. Lakien valmistelussa käytetään myös yhä enemmän selvitysmiehiä ja erilaisia konsultteja.

Kun kuuleminen on aiempaa kirjavampaa ja hajaantuneempaa, on myös ehkä ”näkymättömämpää” keiden ääni säädösten valmistelussa kuuluu. Nykyään myös säädösten suunnitteluvaiheessa, ennen lausuntokierroksia, laajaa kaikille kansalaisille ja eturyhmille avointa kuulemistä käytetään entistä harvemmin. Virkamiesten portinvartijan rooli on vahvistunut: he pitkälti organisoivat kuulemisen, valitsevat menetelmät ja valikoivat sidosryhmät, joita kuullaan. Toisaalta tällä hetkellä kenen tahansa on helppo löytää verkosta tietoa erilaisista hankkeista ja säädösvalmistelusta, aktiiviset kansalaiset ja etujärjestöt voivat olla sekä suorassa että verkossa tapahtuvassa vuorovaikutuksessa valmistelevien tahojen kanssa esimerkiksi lausuntopalvelu.fi ja otakantaa.fi –palvelujen välityksellä.

Helsingin yliopiston tutkijatohtori **Juho Vesan** ja kollegoiden tutkimuksissa (2016, 2018) virkamiesten vastausten perusteella elinkeinoelämän järjestöt ovat lainvalmistelussa kaikkein tiiviimmin vuorovaikutuksessa virkamiesten kanssa (46.3%). Seuraaviksi tulevat ammattiliitot (16.6%) ja institutionaaliset järjestöt (14.5%, esimerkiksi Suomen Kuntaliitto ja Suomen Yliopistot). Neljäntenä virkamiesvuorovaikutuksessa ovat yleiset kansalaisjärjestöt (9.0%, esimerkiksi Suomen luonnonsuojeluliitto ja Ihmisoikeusliitto) ja hännän huippuna niin sanotut identiteetti-

järjestöt (7.7%) ja vapaa-ajan järjestöt (1.5%). Identiteettijärjestöihin kuuluvat muun muassa terveys- ja vammaisjärjestöt, kuten Kuuloliitto, tai vaikkapa eläkeläis- ja opiskelijajärjestöt.

Eri järjestötyypeistä usein kuultavaksi tai työryhmiin pääsevät isot järjestöt ja eri järjestöistä koostuvat kattojärjestöt. Terveys- ja vammaispuolella tällaisia kattojärjestöjä ovat esimerkiksi SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry, johon kuuluu yli 200 järjestöä, ja Vammaisfoorumi ry, johon kuuluu 30 järjestöä. Kuuloliitto on jäsenenä näissä molemmissa.

KUN SUOMESSA ON ENEMMISTÖHALLITUKSET, kansanedustajien enemmistö asettuu yleensä hallitusohjelman ja hallituksen esitysten taakse. Niinpä säädöksiin vaikuttamisessa ministeriöiden ja niiden virkamiesten asema korostuu suhteessa parlamentaarikkoihin.

– Suomessa suorat yhteydet virkamiehiin ja erilaiset työryhmät, neuvottelukunnat ja vastaavat elimet ovat yleisesti ottaen järjestöille tärkeitä. Ministeriöt korostuvat vaikuttamisen paikkoina. Sen sijaan esimerkiksi Tanskassa, jossa on vähemmistöhallitukset, vaikuttaminen parlamentissa ja valiokunnissa on järjestöille tärkeämpää kuin Suomessa, kertoo Vesa.

– Siitä taas, miten hyvin vammais- ja terveysjärjestöt pääsevät mukaan itselleen tärkeisiin valmisteleviin elimiin, ei ole aivan tarkkaa tietoa. Näyttäisi kuitenkin siltä, että terveys- ja vammaisjärjestöt ovat tyytymättömyimpien joukossa. Tosin näidenkin sisällä on eroja: osa kokee pääsevänsä melko hyvin mukaan esimerkiksi työryhmiin, osa taas ei koe pääsevänsä haluamiinsa paikkoihin, jatkaa Vesa.

Kynnys ry:n uusi toiminnanjohtaja **Merja Heikkonen** vahvistaa Vesan näkemyksen.

- Tärkeintä on päästä mukaan valmisteleisiin työryhmiin ja kuulemistilaisuuksiin. Myös lausuntokierroksilla lausuntojen antaminen on tärkeää, mutta silloin lakiesitykset ovat jo usein niin pitkällä, että niihin vaikuttaminen on vaikeampaa. ... Kuitenkin järjestöjä on niin paljon ja työryhmiin niin hirveä tunku, että isot järjestöt herkästi jyräävät pienemät. Ajatellaan, että esimerkiksi Soste voi edustaa myös kaikkia vammaisia, mutta kyllä pitäisi kuulla vammaisia itseään.

- Vammaisjärjestöjä kuullaan suhteellisen hyvin silloin kun on kyse suoraan vammaisiin henkilöihin kohdistuvasta säädännöstä. Esimerkiksi vammaispalvelulakia valmisteleisiin ja itsemääräämisoikeutta käsitteleviin työryhmiin on päästy hyvin mukaan. Sen sijaan esimerkiksi liikenne- ja viestintäministeriön alaisiin hankkeisiin on ollut vaikeampi päästä mukaan, vaikka käsittelyssä olisi suoraan vammaisten henkilöiden elämään vaikuttavia asioita, kuten taksiliikenne.

SOSTE on vahvasti mukana asiantuntijavalmistelussa ja erilaisissa työryhmissä.

- SOSTE ei niinkään pyri vaikuttamaan eri järjestöjen substanssialueilla, vaan kaikkia jäsenjärjestöjään yhdistävissä suurissa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysymyksissä. Tällaisia ovat esimerkiksi asiakasmaksulaki, hankinta- ja kilpailutuslaki, valtion tuet ja avustajajärjestelmän kehittäminen, eu-politiikka sekä toimentuloon ja kuntoutukseen liittyvät kysymykset.

- SOSTE pyrkii rakentamaan eri järjestöjen välille liittolaisuutta ja yhteistyökumppanuutta. Yksittäisinä liittoina toimiminen

Merja Heikkonen. KUVA: NKL RY

on harvoin niin vaikuttavaa, kertoo SOSTEn pääsihteeri **Vertti Kiukas**.

Suuri osa vammaisjärjestöistä kuuluu sekä SOSTEen että Vammaisfoorumiin. Vammaisfoorumin tavoitteena on edistää vammaisten ihmisten tasa-arvoa ja yhdenvertaisen osallistumisen mahdollisuuksia yhteiskunnassa vammaisjärjestöjen yhteistyön avulla sekä edustaa vammaisjärjestöjä kansallisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä.

- Ongelma vammaiskentällä on, että eri järjestöt pysyvät liikaa diagnoosipohjaisissa poteroissaan. Koska meillä ei ole juurikaan

KUVA ANNETTE FAGERSTRÖM

ja tulevaisuudessa vielä vähemmän diagnoosipohjaista lainsäädäntöä, olisi parempi lyödä hynttyyt ja voimat yhteen. Vammaisjärjestöjen ja vammaisliikkeen pitäisi ymmärtää, mikä meidän keskeinen yhteinen sanomamme on. Itse määrittäisin, että se on osallisuus ja itsemääräämisoikeus, esteettömyys ja saavutettavuus sekä työelämämahdollisuudet.

– Kokoonsa ja resursseihinsa nähden Vammaisfoorumi on hankkinut hyvin vaikuttavuutta ja onnistunut kokoamaan vammaiskentän yhteistä ääntä. Erityisen hyvin tämä voimien yhdistäminen näkyi ja vaikutti, kun veimme aikoinaan henkilökohtaisen avun asioita yhteistuumin ja median siivittämänä lainsäädäntöön, selvittää Heikkonen.

KAIKKIIEN HAASTATELTUJEN MUKAAN terveys- ja vammaisjärjestöjen välinen yhteistoiminta ja tiivis vuorovaikutus virkakunnan ja asiantuntijoiden kanssa todennäköisesti lisää vaikuttavuutta ja mahdollisuutta päästä mukaan säädösvalmisteluun.

– Vammais- ja terveysjärjestöjen voisi olla hyödyllistä rakentaa myös lyhytikäisempiä ja epämuodollisempia koalitioita yksittäisten asiakysymysten ympärille. Näitä koalitioita kannattaisi laajentaa myös muihin eturyhmiin, jotka toimivat samojen asioiden ympärillä, arvioi Vesa.

Tämän lisäksi Kiukkaan mukaan järjestöjen pitäisi priorisoida ja identifioida tiukemmin itselleen tärkeät kysymykset, joita haluaa edistää.

– Maailma on täynnä ilmiöitä – ei voi olla läsnä kaikkialla. Jos pyrkii olemaan kaikessa esillä, siinä harvoin onnistuu.

– Diagnoosipohjaisten järjestöjen vahvuus on niiden huippuasiantuntijuudessa omalla alueellaan ja siinä, että ne tuntevat ihmisten arjen. Arjen haasteiden ja ihmisen äänen

esiin tuominen on järjestöjen keskeisimpiä tehtäviä.

Suoran lainsäädäntövaikuttamisen lisäksi vammaisjärjestöt pyrkivät vaikuttamaan sekä perinteisen että sosiaalisen median kautta. Näiden merkitys on paitsi näkyvyyden saavuttamisessa myös siinä, että näin voi synnyttää laajempaa kansalaiskeskustelua ja painetta päätöksentekoon.

– Mediavaikuttamisessa olennaista on, miten viestit muotoillaan. Eräässä tutkimuksessa todettiin, että EU:ssa eturyhmät hyötyivät mediajulkisuudesta vain, jos ne perustelivat, miten niiden tavoitteet edistävät laajasti kansalaisten yhteistä hyvää, sen sijaan, että tavoitteita perustellaan vain oman jäsenkunnan edun kannalta.

– Ajamilleen asioille huomiota hakevien järjestöjen kannattaa ehkä myös pyrkiä herättämään keskustelua somessa vähän raflaavaankin tyyliin esimerkiksi kuvilla ja videoilla, arvioi Vesa.

Kiukkaan mukaan viesti täytyy osata muokata kohteen ja eri tyyppisten medioiden mukaisesti.

– Argumentoinnin tapa ja terminologia on erilainen riippuen siitä puhutaanko lääkärille, tiedeyhteisölle, politikolle vai suurelle yleisölle. Sisältö voi olla sama, mutta paketointi eri.

Vammais- ja terveysjärjestöjen vaikuttamisessa erilainen kampanjointi ja jäsenistön mobilisointi esimerkiksi suoriin päättäjäyhteydenottoihin tai vaikkapa otakantaa.fi-palvelun keskusteluihin on myös yleistä.

Vuodesta 2012 lähtien on ollut mahdollista tehdä kansalaisaloite, joka on käsiteltävä eduskunnassa, mikäli se saa taakseen yli 50 000 kannattajaa. Kansalaisjärjestöjen yhdessä tekemistä aloitteista eduskuntaan on edennyt tai etenee ainakin Ei myytävänä ja Rajat räiskeelle –kansalaisaloitteet (tässä mukana myös Kuuloliitto). Näiden molempien takana on 14 eri kansalaisjärjestöä, niillä kummallakin on omat nettisivut ja ne ovat käyneet näkyvää some-kampanjointia videoineen ja tarinoineen. Myös perinteinen media on uutisoinut näkyvästi näistä kampanjoista ja aloitteista. Nähtäväksi jää johtavatko nämä kansalaisaloitteet konkreettisiin toimenpiteisiin, näkyvyyttä ainakin on tullut kiitettävästi.

Lähteet:

Kantola A., Vesa J., 2016. Kuka pääsee mukaan? Miten järjestöjen ääni kuuluu lakien valmistelussa. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 59/2016

Kantola A., Skorkjær Binderkrantz A., Vesa J., 2018. A Stronghold of Routine Corporatism? The Involvement of Interest Groups in Policy Making in Finland. Scandinavian Political Studies. Volume 41.

Vertti Kiukas.
KUVA VEIKKO SOMERPURJO

Kuuloliiton valtakunnalliset **KESÄPÄIVÄT** Virkistysshotelli Yyteri, Pori 7.-9.6.2019

Lähde nauttimaan henkeäsalpaavista maisemista ja pohjolan upeimmasta hiekkarannasta, tapaamaan vanhoja ja uusia tuttuja hauskan tekemisen ja yhdessäolon merkeissä. Laita päivät kalenteriin jo nyt. Läheiset ovat myös tervetulleita mukaan iloiseen viikonloppuun!

PE-SU

185,00 €/2hh/2vrk/1hlö
280,00 €/1hh/2vrk/1hlö

(sis. majoitus 2vrk, 2 x päivällinen, 2 x lounas)

LA-SU

125,00 €/2hh/1vrk/1hlö
165,00 €/1hh/1vrk/1hlö

(sis. majoitus 1vrk, 1 x päivällinen, 2 x lounas)

Päiväkävijät

*LA 8.6. 41,00 €/hlö

*SU 9.6. 35,00 €/hlö

(sis. aamiainen, lounas noutopöydästä)

Ohjelmassa mm.

Senioritanssia, Tunne Musiikki-työpaja, mölkkykisa, pienois-olympialaiset, vesijumppaa, Mobilisti tapahtuma, musiikkiesityksiä, talon bändi, karaokea, tuote-esittelijöitä, kuulokoje- ja apuväline-esittelijä, päätösjuhla.

Ilmoittautuminen: 1.3.– 6.5.2019 kilta.kuuloliitto.fi/kotisivut tai tuija.vuori@kuuloliitto.fi

Lisätiedot: Tuija Vuori, p. 0400 802 668

Pienet osallistumis- ja tarvikemaksut voivat olla mahdollisia joissakin ohjelmaosioissa. Sitova ilmoittautuminen Kilta-sivuston kautta, jossa majoitusvaihtoehdot ja aktiviteetteihin osallistuminen sitovina.

Lisätietoa ohjelmasta Kuuloliiton verkkosivuilla www.kuuloliitto.fi

Leirintäalueen majoitusmahdollisuus: www.suomicamping.fi/yyteri

Mikä tekee yhdistyksen vaikuttamistoiminnasta vaikuttavaa?

Kuuloliitto vaikuttaa valtakunnallisella tasolla osallistumalla erilaisiin valmistelu- ja suunnitteluryhmiin sekä antamalla lausuntoja valmisteilla olevista säädöksistä ja laeista. Se myös osallistuu asiantuntijayhteistyöhön, kampanjoi ja tukee yhdistystensä vaikuttamistyötä. Kuuloyhdistykset ovat vaikuttajia omalla toimialueellaan ja ne voivat osallistua myös valtakunnalliseen vaikuttamiseen.

Tällä hetkellä sekä Kuuloliitossa että sen yhdistyksissä keskeistä on vaalivaikuttaminen: eduskuntaehdokkaiden ja puolueiden tietoon ja agendalle yritetään nostaa kuulovammaille tärkeitä asioita. Liiton vaaliteesien mukaan näitä ovat kuulovammojen varhainen tunnistaminen ja kuulokojesovitusten lisääminen, työelämään pääsyn ja siellä pysymisen turvaaminen, julkisten ja digitaalisten palvelujen saavutettavuus ja monikanavaisuus sekä yhdistysten ja järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen.

Pitkällä ajanjaksolla, yhdistysten tarkoituspykälän 2 mukaan kuuloyhdistyksen pitäisi vaikuttaa 1) ympäristön ja palvelujen esteettömyyteen 2) palvelujen ja apuvälineiden saatavuuteen ja laatuun 3) kommunikaation ja viestinnän saavutettavuuteen 4) kuulonsuojeluun 5) yhdistyksen toimintaedellytyksiin sekä 6) ihmisoikeuksien toteutumiseen. Nämä yleiset tarkoitukset tarkentuvat ja konkretisoituvat toiminnaksi paikkakunnan tilanteen ja siellä olevien kuulovammaisten tarpeiden mukaisesti.

Vaan miten yhdistyksen toiminnasta tulee vaikuttavaa? Kuuloliiton erityisasiantuntija **Esa Kalelan** mukaan vaikuttavuuden perusedellytys on, että yhdistys on tunnettu ja luotettu toimija omalla paikkakunnallaan ja niissä piireissä, jotka suunnittelevat ja tekevät päätöksiä.

– Yhdistys saa tunnettuutta hoitamalla oman tonttinsa hyvin: tarjoamalla monipuolista ja monenlaisia jäseniä kiinnostavaa toimintaa. Jäsenet ovat kaiken A ja O. Tyytyväisten jäsenten välityksellä sana kiirii – tuossapa hyvä yhdistys.

– Toinen tunnettuuden ja näkyvyyden edellytys on, että yhdistys viestii aktiivisesti omasta toiminnastaan, suunnitelmistaan, tekemisistään ja siitä, mitä on saatu aikaan. Viestinnän on oltava monikanavaista: juttuja ja mielipidekirjoituksia paikallisissa lehdisissä, some-päivityksiä ajankohtaisista asioista, verkkokeskusteluihin osallistumista ja niiden aloittamista. Myös tori- tai muissa tapahtumissa esillä olo tuo näkyvyyttä.

– Vaikuttavuuden kannalta taas olennaista on laajan yhteistyö- ja kumppanuusverkoston luominen. Kannattaa kimppaantua niiden kanssa, joilla on samankaltaisia intressejä ja uskaltautua myös oman hiekkalaatikon ulkopuolelle. Resurssien yhdistäminen antaa leveämmät hartiat ja ääni kuullaan paremmin esimerkiksi palvelujen suunnittelussa ja kunnallisessa päätöksenteossa.

VAIKUTTAMISEN KEINOJA on lukuisia. Se, millä tavoin ja keinoilla vaikutetaan, riippuu asiasta ja kohteesta, mihin tai kehen halutaan vaikuttaa. Olennaista kuitenkin on, että vaikuttaminen on tavoitteellista ja suunnitelmallista. Tiedetään, mitä halutaan saada aikaan (toivottu tilanne); osataan perustella, miksi näin pitäisi tehdä; ollaan vuorovaikutuksessa niiden kanssa, jotka asiaa valmistelevat, ja jotka asiasta päättävät.

– Myös vaikuttamisen oikea-aikaisuus on tärkeää. Juuri nyt eduskuntaehdokkaihin vaikuttaminen ja liiton vaaliteesien esillä pitäminen on ajankohtaista. Muuten kuntatasolla kannattaa seurata, mitä asioita kunnassa suunnitellaan ja valmistellaan, ketkä niitä suunnittelevat, ketkä päättävät ja koska asiasta tehdään päätös. Yhdistyksessä on hyvä miettiä, onko meillä suunnittelussa jo joku tuttu, jonka kautta viesti voisi kulkea, tai voisiko meistä joku olla yhteydessä suunnittelijoihin, tai onko joku yhteistyökumppani jo asian suhteen aktiivinen – voisiko heidän kautta edistää asiaa? Ajankohtaisesta asiasta napakan mielipidekirjoituksen tekeminen tai vaikkapa Facebook-keskustelun aloittaminen voi olla myös hyvinkin vaikuttavaa, selvittää Kalela.

Vaikuttamisen ei aina tarvitse kohdistua suuriin asioihin, eikä monessakaan asiassa tarvita lautakunta- tai valtuustotasoisia päätöksiä. Vaikuttaminen voi olla myös pieniä arjen tekoja.

– Esimerkiksi kun yleisötilaisuudessa ei ole induktiosilmukkaa, voi asian ottaa puheeksi tilaisuuden järjestäjän ja/tai tilan haltijan kanssa. Voi kertoa, miten se vaikuttaa minun osallistumiseeni, ketkä kaikki silmukasta hyötyisivät ja mitkä sen arvioidut kustannukset olisivat. Asiaa voi perustella muun muassa yhdenvertaisuudella ja esteettömyysasetuksella. Toki myös yhdistys voi tehdä asiasta esityksen ja sitten jälkeenpäin tarkistaa, mitä asian eteen on tehty.

– Jo hyvissä ajoin ennen tilaisuutta voi myös tiedustella ”onhan teillä käytössä silmukka”. Se muistuttaa tilaisuuden järjestäjää velvollisuuksista ja parhaassa tapauksessa silmukka tilaisuuteen myös hankitaan.

– Kuka tahansa voi myös antaa palautetta palvelujen ja tilojen toimivuudesta: kiittää hyvistä ratkaisuista sekä tehdä korjaus- ja parannusehdotuksia. Esimerkiksi VR toimii sen perusteella, mitä palautetta he saavat. VR niin kuin monet muutkin palveluntuottajat keräävät palautetta myös verkkokyselyillä. Niihin kannattaa vastata, toteaa Kalela.

Kalelan mukaan myöskään eduskuntavaalivaikuttaminen ei välttämättä vaadi isoja ponnisteluja.

– Riittää, että seuraa esimerkiksi Kuuloliiton sosiaalista mediaa ja jakaa näitä viestejä eteenpäin omassa ja yhdistyksen mediassa.

Vaikuttamista voi myös oppia.

– Tärkeintä on oma motiivi ja halu muuttaa maailmaa. Rohkeus kasvaa tehdessä – toisella kertaa on helpompi avata suunsa kuin ensimmäisellä kerralla. Kun tuntee ja osaa perustella oman asiansa hyvin, kuuntelee muiden näkemyksiä ja on valmis vuorovaikutukseen ja neuvotteluun, saa myös helpommin muut oman asiansa taakse – vaikuttamisesta tulee vaikuttavaa, uskoo Kalela.

Lisätietoa vaikuttamisesta: www.kuuloliitto.fi/palvelut/yhdistyksille/yhdistys-vaikuttajana/

Kuuloliiton eduskuntavaaliteesit 2019

1. Kuulovammat tunnistettava ajoissa ja kuulokojesovituksia lisättävä

Erityisesti aikuisten kuulo-ongelmat tunnistetaan sekä yksilön että yhteiskunnan tasolla liian myöhään ja riittämättömästi. Suomessa tehdään Ruotsiin, Norjaan ja Tanskaan verrattuna väestötasolla vähemmän kuulokojesovituksia ja kuulokojeen käyttäjiä on vähemmän.

- Tietoa huonosta kuulosta ja sen terveydellisistä vaikutuksista on lisättävä sekä panostettava kuulovian varhaiseen toteamiseen, erityisesti ikääntyneillä. Ikääntyneiden kuulo tulee seuloa.
- Kuulonkuntoutuksen resursseja on lisättävä (audionomit, kuntoutusohjaajat, kuuloyhdyshenkilöt), jotta myös kuulokojeen käytön seurantaan, jälkiohjaukseen ja muuhun tukeen voidaan panostaa.
- Audionomikoulutus on vakiinnutettava pysyväksi tutkimukseen johtavaksi koulutukseksi, jotta kuulonkuntoutuksen kasvavaan palvelutarpeeseen voidaan vastata riittävällä määrällä osaavia audionomeja.
- Kuulovammaisten apuvälineisiin panostaminen ja myönteinen suhtautuminen ovat investointeja väestön hyvinvointiin ja osallisuuteen.
- Harvinaisiin kuulovammaryhmiin kuuluvien kuulonkuntoutuksen tarpeet tulee tunnistaa, jotta he pääsevät yhdenvertaisesti palvelujen piiriin.

2. Kuulovammaisten työelämään pääsy ja työelämässä pysyminen on turvattava

Työikäiset kuulovammaiset kohtaavat vielä esteitä työelämään osallistumisessa ja heidän mahdollisuuksiaan työntekoon on tuettava.

- Työterveyshuollon ja erikoissairaanhoidon palvelujen tulee toimia saumattomasti ja tukea työikäistä kuulovammaista jatkamaan työelämässä.
- Kuulemista helpottavia ja jaksamista tukevia työolosuhteiden mukautuksia on toteutettava käytännössä ja lisättävä työnantajien ja työntekijöiden tietoa työolosuhteiden järjestelytuesta.
- Kelan järjestämän työelämäntulkauksen on toimittava saumattomasti kuulovammaisen työntekijän osalta.
- Palkkatuen käyttöä on lisättävä vammaisten henkilöiden työllisyyden tukemiseksi.
- Osatyökykyisille tie työelämään –hankkeen toimintaa vammaisten ja osatyökykyisten työllistymismahdollisuuksien vahvistamiseksi on jatkettava.

3. Julkisten ja digitaalisten palvelujen tulee olla saavutettavia ja monikanavaisia

Tiedonsaannin yhdenvertaisuus ei toteudu vielä kuulovammaisten tarvitsemissa julkisissa ja digitaalisissa palveluissa.

- Saavutettavuus on otettava huomioon julkisia ja digitaalisia palveluja suunniteltaessa ja kehitettäessä
- Asiointipalveluissa on varmistettava viestinnän saavutettavuus ja monikanavaisuus
- Julkisten toimijoiden verkkotallenteet ja suorat verkkolähetykset tulee tekstittää.
- Suorat lähetykset tulee tekstittää ensiesityksen yhteydessä vuodesta 2020 eteenpäin.
- Tekstityksen laatuun tulee panostaa.
- Kaikki kotimaiset elokuvat tulee tekstittää. Elokuvatteatterien on esitettävä enemmän tekstitettyjä kotimaisten elokuvien näytöksiä.
- Päivystysapu 116117 –puhelinpalvelun rinnalle palvelun tulee olla saatavilla myös chat- ja tekstiviestipalveluna.

4. Kuuloyhdistysten ja järjestöjen toimintaedellytykset turvattava kaikilla osallistumisen tasoilla

Järjestöt ja kuuloyhdistykset kohtaavat kasvavia odotuksia toiminnalleen samaan aikaan kun niiden toimintamahdollisuuksia on heikennetty. Sote- ja maakuntauudistuksen myötä tutut yhteistyön tekemisen rakenteet muuttuvat.

- Maakuntien järjestöyhteistyörakenteita luotaessa on varmistettava, että myös niillä paikallisyhdistyksillä, joiden toiminta perustuu pelkästään vapaaehtoistyöhön, on mahdollista päästä mukaan yhteistyöhön.
- Valtakunnallisilla sosiaali- ja terveysalan järjestöillä tulee olla mahdollisuus päästä mukaan maakunnalliseen järjestöyhteistyöhön sekä lainsäädännön valmisteluun sen eri vaiheissa.
- Maakuntien ja kuntien tulee myöntää kuuloyhdistyksille avustuksia ja maksuttomia toimitiloja.
- Sosiaali- ja terveysalan järjestöjen avustusjärjestelmää tulee kehittää yhteistyössä eri järjestöjen kanssa kunnioittaen järjestöjen autonomiaa ja pyrkien hallinnollisen taakan keventämiseen.

Nuorten bonusteesi

- Kuulovammaisen nuoren onnistunut opintopolku estää syrjäytymistä ja tukee työelämään pääsyä. Onnistuneeseen koulutus- ja työelämäpolkuun kuuluvat toimivat kuntoutuspalvelut, vertaistuki ja työnantajien positiivinen asenne palkata rohkeasti huonokuuloisia nuoria.

Miten voit osallistua Kuuloliiton vaalikampanjaan:

Tutustu Kuuloliiton eduskuntavaalisivustoon osoitteesta www.kuuloliitto.fi/vaalit2019

Haasta kansanedustajaehdokas vastaamaan Kuuloliiton eduskuntavaalisivustolla olevan virtuaalisen vaalisohvan kysymyksiin

Kerro oma näkemyksesi teeseistä ja osallistu vaalikeskusteluun somessa hashtagilla #kuulo2019

Kun kuulokoje ei enää riitä

Suomessa on tehty kaikkiaan noin 1 900 sisäkorvaistuteleikkausta. CI-tukiverkosto-projektissa vuosina 2016–2018 koulutettiin tukihenkilöitä ja selvitettiin istutteen saaneiden kokemuksia ja elämäntilannetta.

Audiologian erikoislääkäri **Sari Mykkäsen** mukaan sisäkorvaistutetta harkitaan syntymäkuuroille ja kuuroutumassa oleville eri ikäisille henkilöille, joilla ei ole korvassa rakennepoikkeavuuksia. Leikkaus tulisi tehdä mahdollisimman ajoissa, sillä tulokset huononevat sitä mukaa, mitä pidempi aika kuulon menetyksestä on kulunut. Leikkausta harkittaessa on tärkeää tuoda selvästi esiin kuulovamman aiheuttamat haasteet arjen tilanteissa.

Erityisasiantuntija **Anniina Lavikainen** kertoi, että projektissa tehdyn haastattelututkimuksen perusteella sisäkorvaistuteleikkaukseen näyttää latautuvan vahva odotus kuulon palautumisesta merkittävästi.

Projektin kyselytutkimuksen mukaan noin kolmanneksella implantin saaneista on käytössään kaksi istutetta. Sisäkorvaistutteen käyttökustannukset ovat akustista kuulokojetta suuremmat: ne vaihtelevat vuositasolla 120 ja 600 euron välillä. Puheen ohella kommuni-

kaatiomenetelmänä hyödynnetään yleisesti huulilta lukua, ja tulkkauspalveluja käyttää noin 60 prosenttia vastaajista.

CI-tukiverkosto-projekti käynnistettiin vuonna 2016 ja sen keskeisenä tavoitteena oli tukea ja lisätä aikuisten sisäkorvaistutetta käyttävien toimintakykyä ja hyvinvointia. Hankkeessa koulutettiin eri puolilla Suomea toimivia tukihenkilöitä. **Maire Paltaren** mukaan hankkeen syntymiseen vaikutti vapaaehtoisten parissa herännyt voimakas tarve kehittää ja laajentaa tukihenkilötoimintaa, johon liittyvät koulutukset käynnistettiin ensimmäisen kerran vuonna 2014.

CI-tukiverkosto-projektin päätösseminaari pidettiin 1.12. Valkeassa talossa Helsingissä.

Sisäkorvaistute

Sisäkorvaistute eli implantti on kuuloapuväline henkilöille, joille vahvinkaan akustinen kuulokoje ei enää tuo riittävää apua kuulemiseen tai puheen erottamiseen. Istute on toiminnaltaan sähköinen kuulokoje, jonka sisäiset osat kiinnitetään leikkauksessa ihon alle kallonluuhun ja sisäkorvan simpukkaan. Toimimaton sisäkorva ohitetaan ja sähköisessä muodossa oleva signaali johdetaan suoraan kuulohermoon ja sieltä edelleen aivoihin.

Seminaarin osanottajat TunneMusiikki-hankkeen toiminnallisessa musiikkituokiossa.

Mikko haluaa vaikuttaa yhdistyksessä

Mikko Roininen kulkee tottuneesti Kuopion Musiikkikeskuksessa kuin kotonaan. Hän ohjaa sokkeloista kujaa pitkin huoneeseen, jossa ovat paikalla musiikkikeskuksen johtaja **Katariina Kummala**, markkinointipäällikkö **Sari Kauhanen** ja tuottaja **Elina Prepula**.

Kauhanen kertoo, että Kuopion Musiikkikeskuksen Konserttisalin akustiikka on lukuisien alan ammattilaisten (mm. taiteilijoiden, levy-yhtiöiden ja kriitikoiden) taholta todettu Suomen ja jopa Euroopan parhaimpiin kuuluvaksi. Akustiikan on vuonna 1985 valmistuneeseen konsertti- ja kongressikeskukseen suunnitellut **Alpo Halme**.

– Yleisöltä tullut palaute on erityisesti akustisten konserttien osalta pääosin positiivista. Me osaltamme haluamme kannustaa asiakkaitamme siihen, että kuulovamma ei saisi olla esteenä tulla nauttimaan upeasta musiikista konserttiin. Myös esteettömyys on tärkeä asia meille Kuopion Musiikkikeskuksessa.

– Kuopion Musiikkikeskuksen Konserttisalissa käytössä olevasta induktiosilmukasta ja ylipäättään ns. vammaispalveluistamme on tiedotettu talon verkkosivuilla www.kuopion-musiikkikeskus.fi (Tietoa talosta > Vammaispalvelut). Lisätietoa induktiosilmukasta ja kuuluvuuskartasta saa talomme lipunmyynnistä, joka palvelee pääsääntöisesti arkisin klo 12-17 tai esityksen alkuun saakka ja viikonloppuisin tuntia ennen esitystä.

– Konserttitalona meille on luonnollisesti hyvin tärkeää asiakkaiden kuulokokemus ja kokonaiselämys talossa. Kuulolaitetta käyt-

tävän asiakkaan suositellaan mainitsemaan kuulolaitteesta lipunlunastuksen yhteydessä, jotta hän induktiosilmukan kuuluvuuskartan avulla voi yhdessä asiakaspalveluhenkilömme kanssa valita sopivan istumapaikan salissa. Konserttisalin induktiosilmukan ansiosta myös kuulokojetta käyttävällä kuulovammalla on mahdollisuus nauttia musiikista ja sen tarjoamista elämyksistä siinä missä muidenkin asiakkaiden”, kertoo Sari Kauhanen.

MIKKO SUUNTAA askeleensa konserttisalin aulaan. Hän kertoo syntyneensä Raumalla, mutta muuttaneensa isän kuoltua jo 4-vuotiaana Kuopioon.

– Minulla on vaimo ja kaksi lasta. Olen 3- ja 5-vuotiaiden lastenlasteni ukki.

Mikko muistelee aikaa, kun he asuivat puutalossa. Piirongin alla oli pesäpalloräpylä ja musta laatikko.

Laatikossa oli viulu.

– Isäni soitti aikoinaan viulua. Lauloin tuomiokirkkoseurakunnan poikakuorossa ja sävelet olivat tuttuja.

Pienen metsän toisella puolella asui musiikkia, eri soittimia harrastuksena soittava Parkisten perhe. Veljeksistä Paavo soitti viulua, joten aloimme jonkin verran jo silloin soitella yhdessä ja myöhemmin toimimme ammattimuusikkona samassa työpaikassa.

VUODEN 2011 TAPATURMA muutti täysin Mikon uran ammattimuusikkona, jossa hän ehti toimia 38 vuotta.

– Liukastuin juurakkoon sillä seurauksella, että vasemman käden varttinäluu murtui. Menin fysioterapeutti **Markku Riihisen** vastaanotolle, jossa kävin lähes kaksi vuotta. Koska ranteeni ei enää kääntynyt siten, mitä ammatin vaatimus työn hoitamiseen edellytti, oli seurauksena työkyvyttömyys.

– Soittaminen on vieläkin yhtenä harrastuksena – tietyn rajoittein – olen soittanut viulua Tahdistin harrastaja/sinfoniaorkesterissa **Harri Hyppölän** johdolla. Orkesteri on tehnyt monenlaista yhteistyötä mm. entisen työpaikkani Kuopion kaupunginorkesterin kanssa, joten senkin vuosi on mukava harrastaa viulunsoittoa myös näin seniorina.

MIKON TÄTI kummasteli vuoden 1960 tietämällä, että Mikkohan ei kuule. Mikko joutui korvaleikkaukseen, kun hän oli kansakoulun toisella luokalla.

– Ilmeisesti minulla on ollut vauvana sisäkorvan tulehdus, jota ei silloin sen koommin seurattu.

– Pärjäsin ilman kuulokojeita. Sain kojeet vasta noin viisi vuotta sitten. Kun sain ensimmäiset kuulokojeeni, tuli ajan myötä tutuksi myös Kuopion yliopistollisen sairaalan Istekki Oy:n kuulonhuollon henkilökunta (terveyden- ja hyvinvoinnin teknologian palvelupiste). THT-asiantuntija **Eila Pirinen** on ratkaisu monta ongelmaani. Minulla tuli joitakin parannustoiveita kuulokojeiden käyttöön, kun olin vähitellen tottunut niiden käyttämiseen.

– Muusikkona äänten värit ja sävyt ovat olleet tärkeitä. Suurin haaveeni on, että pystyisin kuulovammaisena mahdollisimman kauan kuuntelemaan ja tarvittaessa soittamaan musiikkia. Se olikin mahdollista, kojeeni säädettiin ja lopputulos oli yllättävän hyvä.

– Olen kuullut useilta asiakkailta, että he ovat jättäneet tulemasta esimerkiksi Kuopion

kaupunginorkesterin sinfoniakonsertteihin sen jälkeen, kun heille on tullut kuulovaikeuksia. Olen heille todennut kannustavasti, että kannattaa ehdottomasti hankkia kuulolaite, sillä se parantaa paitsi elämänlaatua, mutta myös kuulokokemusta huomattavasti. Nykyiset kuulolaitteet ovat teknisesti jo sillä tasolla, että niillä pystyy säätämään pienempiäkin sävyjä esimerkiksi konsertissa, kun salissa on induktiosilmukka kuten Kuopion Musiikkikeskuksessa. Haluan tällä kertoa sen, että musiikkia voi harrastaa ja kuunnella lähes samalla tavalla, kuin aikana, jolloin esimerkiksi minulla oli vielä riittävä kuulo työtehtäviin muusikkona.

– Sain tietää, että Kuopion kuuloyhdistyksessä on kaveri, joka tuntee hyvin tekniikkaa. Hän oli **Jukka Asumaa**, joka tuli tapaamaan minua tänne Musiikkikeskukseen.

– Kirjoitin siinä samalla Kuuloliiton jäsenkortin ja menin mukaan kuulolaitteisiin. Tapasin yhdistyksen puheenjohtaja **Titta Väisäsen**. Hän on ollut erinomainen ja turvallinen henkilö minulle. Koska olen tällä hetkellä yhdistyksen varapuheenjohtaja, olemme puhuneet paljon yhdistykselle kuuluvista asioista.

– Titta tekee paljon Kuopion kuulon eteen, Mikko kertoo.

YLI 400-JÄSENISEN yhdistyksen toimialueena on Kuopion kaupunki ja ympäristökunnat Kaavi, Keitele, Pielavesi, Rautavaara, Siilinjärvi ja Tuusniemi. Mikko toimii yhdistyksen varapuheenjohtajana.

– Kun tulin jäseneksi, oli Kuopiossa pinnalla *Myrsky korvassa* -piirustuskilpailu alakoululaisille.

– Yhdistystoiminta tuottaa minulle iloa ja mukavaa yhdessäoloa. Tykkään tehdä yhdessä ja vaikuttaa asioihin. Mielestäni Kuopion yhdistys on vahva vaikuttaja. Se tekee yhteistyötä ja on verkostoitunut.

– Mielestäni myös työympäristön ja työolosuhteiden esteettömyys tulee huomioida. Kuulolaitteiden tekniikka kehittyy jatkuvasti, joten työympäristön esteettömyyttä ajatellen tämä asia tasapuolisesti kaikkien yhteisen edun nimissä olisi hyvä muistaa. Työikäisten jäsenten saaminen mukaan olisi ensiarvoisen tärkeää kuten myös jalkautuminen erilaisiin tapahtumiin uusien jäsenten löytämiseksi.

– Palvelupistesilmukoita löytyy apteekeista, mutta välttämättä ne eivät ole toiminnassa. Ruokakauppojen kassoihin palvelusilmukat olisivat tervetulleita. Sellaiseen kauppaan menisin toisenkin kerran.

Mikko on erityisen huolestunut vapaa-ajan melusta.

– Autoissa rummutetaan musiikkia täydellä teholla ja kuulo heikkenee, hän huokaa.

ROINISTEN PERHE on hankkinut mökin Varpaisjärveltä. Mökkeily on Mikolle henkireikä.

– Siellä saan tehdä kaikenlaista. Mökkeily antaa voimaa. Voin harrastaa lenkkeilyä ja liikuntaa.

Aikanaan työssä ollessani läksin mielelläni hiihtämään ja lenkkeilemään. Työasiat pyörivät silloin mielessä.

Kesti pari vuotta olla eläkkeellä kun huomasin liikkeessani nauttivani täydestä vapauden tunteesta ilman työvelvoitteita.

– Omasta mielestäni muusikko ei voi elää ilman musiikkia. Teen tietokoneohjelmalla omaa musiikkia, kirjoitan nuotteja. Se on kausittaista. Kuuntelen musiikkia fiilingin mukaan. Minulle akustinen musiikki on parasta ja tärkeintä.

– Kollegani heinäsiirikka soittaa muuten viulua, mutten ole kuullut sitä koskaan, sanoo Mikko humoristisesti.

Mikon vinkkejä vaikuttamiseen yhdistystoiminnassa

- Huomioidaan palvelujen ja ympäristön esteettömyys ja saavutettavuus
- Annetaan palautetta (esim. induktiosilmukat, äänenpainetasot)
- Huomioidaan myös lasten kuulonsuojaus (esim. alakoululaisten kanssa Myrsky korvassa melutietoa ja piirustuskilpailu)
- Tehdään yhteistyötä päättäjien, eri laitosten ja viranomaisten ym. tahojen kanssa
- Yhdistyksen näkyminen julkisuudessa (lehdissä, pr-toiminta)
- Osallistutaan erilaisiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin
- Valvotaan etuja ja pidetään yllä julkista keskustelua

Kohinaa reseptoreissa

Dolce oppi arvostamaan 1970-luvun alussa senaikaisia tiedotusopin ja journalistiikan guruja Kaarle Nordenstrengia eli Kallea ja Pentti Hemanusta eli Hemppaa. He olivat professoreina maan ensimmäisiä, jotka lähensivät käytännön viestintää ja viestintätieteitä toisiinsa. Kalle sai punaisen professorin leiman aivan turhan takia. Leima lienee tullut siitä, että hän pyrki olemaan tasapuolinen tarkastellessaan lännen ja idän tiedonvälitystä...

No, ei pitänyt juuttua tuohon. Otsikko viittaa Nordenstrengin sofistikoituneeseen kielenkäyttöön. Kun hän tuli luentosaliin, se täyttyi opiskelijoiden puheensorinasta. Kalle ei huuhanut ”Hiljaisuus” tai ”No niin, luento alkaa”. Hän sen sijaan pisti käden korvilleen ja sanoi äänekkäästi: ”Kohinaa reseptoreissa”. Suuri Sali hiljeni heti. Suurin osa opiskelijoista ymmärsi, että Kalle halusi hiljaisuutta, jotta pääsisi aloittamaan luennon. Sen ajan googleton maailma pakotti opiskelijat kirjastoon katsomaan tietosanakirjasta, mikä se sellainen reseptori on.

Seuraavan luennon Nordenstreng aloitti, kirjoittamalla taululle sanat: vastaanottimissa hälinää. Eikä kovinkaan pitkästi kertonut, mitä hän tarkoittaa. Mutta taas Sali oli valmis kuulemaan luentoa.

Meille, joiden kuulo on heikentynyt, yleinen hälinä ja puheensorina ovat juuri tuota kohinaa, hälyä tai särinää, mikä estää kuulemasta selvästi. Onko tuttua sinulle lukijani?

Huonokuuloinen ei kuitenkaan voi syyttää ruokapöydässä tai kokouksessa muita, jos ei itse kuule, mistä puhutaan. Kartalle hän pääsee vain nykyaikaisella kuulokojeella tai selkeän vahvistetun äänentoiston avulla.

Dolce pääsi helmikuun alussa juhlimaan ystävän synttäreitä Helsingin kaupunginteatteriin. Kinky boots -musikaali oli upea elämys. Sitä täydensi hyvä äänentoisto. Kaikki repliikit, musiikki ja laulut kuuluivat selkeästi ilman kuulokojetta. Kun kuulo on alentunut yli 50 prosenttia, on teatterin äänentoiston oltava todella hyvää tasoa. You know what I mean.

Viime viikolla kävin tyttärentyttären kanssa katsomassa uuden elokuvan ”Näin koulutat lohikäärmeesi”. Haluan uskoa, että Kuuloliiton työn jälki alkaa purra. Äänitys oli hyvätasoista. Dubatut äänet kuuluivat kaiken räiskeen keskellä. Ja elokuvassa Vanha mestari repliikit oli äänitetty huolella, toki Heikki Nousiaisen ammattitaito ansaitsee kiitoksensa.

Kun kuulo on heikentynyt, voi iloita pienistäkin edistysaskelista, eli siitä, että ympärillä kaikuvat viestit ovat selkeitä. Tämä rakentaa tasa-arvoa hyväkuuloisten ja Dolce Vitan kohtalotovereiden välillä. Mitä vähemmän kohinaa, sitä enemmän ymmärrettäviä viestejä.

Kiertävä reportteri kohtaa matkatessaan monia tuttuja kasvoja julkisuudesta ja kyselee mitä heille kuuluu ja kuinka he huoltavat kuuloaan.

Melu aiheuttaa stressaantuneen olon

Tanhupallo tuli suomalaisten tietoisuuteen voitettuaan tv-ohjelma Putouksen sketsihahmokilpailun hurmaamalla koko perheen. Vaa-leanpunaiseen pukeutunut pikkutyttö kummastelee äidin ja isän touhuja, mutta myös yhteiskunnan ilmiöitä, sotea, aktiivimallia ja politiikkaa. Lapsen silmin maailmaa katsovasta Tanhupallosta tuli valtavan suosittu ja on sitä edelleen. Onko Tanhupallolta mitattu kuuloa?

– Tanhupallolla on yllättävän valikoiva kuulo. Hän kuulee jopa leppäkerttujen jutut, kertoo hahmon luonut **Kiti Kokkonen**.

Näyttelijä Kokkonen on paitsi Suomen Komediateatterin taiteellinen johtaja myös ohjaaja, ääninäyttelijä ja kirjailija.

– Minulle tärkeitä paikkoja ovat koti, lähimetsä ja Hietaniemen hautausmaa. Silloin korvani lepäävät. Hiljaisuus merkitsee minulle rauhaa ja läsnäoloa.

– Oikein kova melu, äärimmäinen kakofonia ja terävät äänet aiheuttavat stressaantuneen olon.

– Jostain syystä melu ulkomailla ei häiritse yhtä herkästi, kuin kotimaassa. Ehkä se liittyy siihen, että ulkomailla on usein lomalla ja on joka tavalla rennompi asenne.

Espoossa asuva Kiti Kokkonen on tullut tutuksi myös kuuluisien vanhempien kautta. Isä **Ere Kokkonen** toimi elokuvaohjaajana ja äiti **Titta Jokinen** näyttelijänä. Elokvateattereiden äänimaailmaa on tullut vuosien aikana kuunneltua.

– Puhe on mielestäni elokuvateattereissa usein liian hiljainen ja kaikki muu äänimaailma liian kovalla. Jännittävissä tai pelottavissa elokuvissa pidän usein käsiä korvilla, koska itsellä pelko syntyy äänimaailmasta. Ilman ääntä monikaan kauhuelokuva tai jännitys-

Hyväkuuloinen Tanhupallo kuulee jopa leppäkerttujen jutut

sarja ei tunnu lainkaan pelottavalta. Melodramaattisista äänimaailmoista pidän erityisesti.

– Toivoisin, että kuukoje ei olisi mitenkään hävettävä asia. Sehän on apuväline siinä missä silmälasitkin.

Ymmärtääkseni minulla on hyvä kuulo. Olen hyvin valikoiva kuuntelemisen suhteen ja monesti tärkeätkin asiat menevät ohitse, koska mielikuvitukseni on pääni sisällä niin kovalla. Lähipiirissäni ei ole kuulokojeen käyttäjiä, Kiti kertoo.

– Lentokoneessa tai flunssan yhteydessä korvat menevät lukkoon. En edes huomaa sitä, mutta huomaan kun ne aukeavat ja se on erikoinen tunne.

– Minulla oli muutaman vuoden anemia ja silloin korvissa oli tinnitus ja humina päivitän. Minusta se oli sietämätön tunne, Kiti kertoo.

Kun on paljon esillä, Kiti kertoo saavansa aina välillä palautetta kuulijoilta ja katselijoilta artikuloinnistaan. Etenkin nuorena hän sai

palautetta näyttelijäntyöstä, että hän puhuu sisäänpäin.

– Isäni opetti minua artikuloimaan selkeästi ja keskittymään siihen, että en unohda sanojen viimeistä kirjainta. Ääninäyttelijän työssä olen vuosien varrella oppinut paljon intonaatioista. Nykyään palaute on positiivisempaa.

– Minusta kaikessa ilmaisussa tärkeintä on sisältö. Minulle on tärkeää, että näytellessä roolihahmollani on sanottavaa ja koen tärkeäksi saada sanotuksi sen niin, että asia tulee kuulluksi.

Kiti Kokkonen kertoo olevansa aika kova puuhailemaan, mietiskelemään ja tekemään. Uusi *Muumilaakso*-animaatio on juuri valmistunut ja se alkaa pyöriä helmikuun lopulla televisiossa. Kiti rooli on Pikku Myyn saappaissa.

– Viime vuosi oli poikkeuksellisen työteliäs. Se oli aivan upea, mutta myöskin hyvin raskas. Tämän kevään teemoina minulla on voimien keräily, joutilaisuus, uuden opettelu ja itsensä kuuntelu, hän kertoo.

Mitä mieleen pälkähtää

Kiti vastaa

Rapina	Tykkään rapinasta, koska äänestä tulee mieleen välikatossamme rapiseva hiiri tai orava, joka puuhailee omiaan.
Korvamato	Monet melodiat jäävät pyörimään helposti mieleeni ja pääsen niistä eroon hyräilemällä pitkiä potpureita tuntemistani kappaleista.
Raapaisu	Raapaisuäänet saavat ihoni kananlihalle. Hirvein tietämäni ääni on aterin karheapintaisessa keramiikkalautasessa.
Korvakoru Rouskutus	Ei tule mitään mieleen Minulle tulee hellyytys joka kerta, kun kuulen kissamme Minin syövän kuivaruokaa. Siitä tulee sellainen vaimea rouskutusta.
Disco	Nuorempana rakastin tanssia discossa, mutta nykyään ahdistun jo tavarataloissa soivasta taustamusiikista.
Äänitorvi	Pelästyn poikkeuksesta, kun joku tööttää.

Kiti Kokkonen

Oppilaat kuuntelivat myrskyä korvassa

Kuuloliitto on kehittänyt lapsia varten *Myrsky korvassa* meluvalistus- ja piirustuskilpailun. Opettajille on tehty oppituntia varten 30 dian esitys melusta, kuulosta ja kuulonsuojauksesta. Oppitunnin tavoitteena on, että lapsi aistii ympäristössään epämiellyttävän melun ja tunnistaa mikä on kuulolle vaarallista ja osaa suojautua siltä. Oppitunnin jälkeen lapset piirtävät mikä heidän mielestään on melua; miltä melu tuntuu ja miltä se voisi näyttää.

Länsi-Suomen kuulopiirissä kilpailua tarjottiin Kurikan kaupungin alakoulujen 1-2 luokalaisille. Jalasjärvellä Keskikylän ja Kosken koulut ja Kurikassa Kankaan ja Säntin koulut tarttuivat tempaukseen. Piirin puheenjohtaja **Eija Mäntymäen** mukaan on tarpeellista, että kuulonsuojaamiseen kiinnitetään huomiota jo lapsena. Kuulonsuojauksen edistäminen toimii myös tärkeänä yhdistyksen vaikuttamisen kanavana.

Keskikylän koululla palkittiin Aliisa Saarela, Sara Holko ja Minttu Ojala, takana taiteilija Vartiala ja piirin puheenjohtaja Mäntymäki.

- Oli hyvä, kun lapset saivat pohtia opettajan antamaa melutietoa ja miettiä miltä se heistä kuulosti. Aihe jäi heille hyvin mieleen kun he saivat piirtää sen. Värien käytössä näkyi lasten kokemia suuria tunteita. Piirustuksista näkyi myös painotusten eroavaisuuksia maaseudun ja kaupunkilaisten lasten välillä, maaseudun lasten piirustuksissa näkyi mm. maatalouskoneista lähtevää ääntä, kuvailee Mäntymäki.

Pienessä 30 oppilaan Keskikylän koulussa Tampereentien varrella oli pidetty keskustelutuntia oppilaiden kanssa melun vaaroista ja kuulon suojaamisesta saatujen materiaalien mukaisesti.

- Melua tulee joka suunnasta. Tämä on meille opetuksellisesti tärkeä ja voimme ottaa hausalla tavalla meluasioita esille. Lapsille se antaa mielikuvituksen ajatella, miltä melu näyttää pään sisältä, kertoo luokanopettaja **Johanna Haapamäki**.

Puheenjohtaja Mäntymäki näyttää kuulokojeita korvissaan. Kuntoutussihteeri **Tuija Vuori** pyytää oppilaita kertomaan piirustuksistaan:

- Tässä tukka pystyssä kuunnellaan kirkuvia ääniä!

Kosken koululla vas. Armi Vartiala ja palkitut Eino Ranto, Lotta Hakoneva ja Rauli Joensuu ja Eija Mäntymäki.

Viivi Välimäen voittoisa piirustus Säntin koululla.

Kankaan koululla palkittiin liris Karjanmaa, Milena Lehtinen ja lisäksi Yli-Hynnä.

- Sähkökitaraa soitetaan ja se sattuu korviin.
- Liikenteen melu ottaa korviin.

Lapset olivat riemuissaan Kosken alakoululla, jossa on vajaa 50 oppilasta.

- Jos ei kuule niin silloin ei opikaan, sanoo Toivo.
- Muistetaan puhua kuulovammaista kohti ja selkeästi, tietää Ella.
- 1-2 luokkalaisten opettaja **Leena Ristimäki** näyttää laatikosta suojaamia, joille on käyttöä mm. teknisessä työssä.

Säntin 28 oppilaan koululla johtajaopettaja **Katja Saarikoski** kertoo, että lapset ottivat mielihyvin melutietouden vastaan.

- Mä oon joskus ollut Robinin keikalla. Silloin tulee käyttää suojaamia, kertoo Jooa innoissaan.

Joni oli piirtänyt kuulosuojainrobotin.

- Olen ollut Hevisauruksen keikalla Kurikassa ja siellä ei ollut liikaa meteliä, hän kertoo.

Reino kertoo, että on käyttänyt kuulosuojaamia kotona, kun sähköhammasharjasta on lähtenyt kova ääni.

130 oppilaan Kankaan koululla luokka oli pe-rehtynyt meluasioihin opettaja **Leena Öystin** kanssa.

- Mä oon ollut rallikisoissa, oli pärinää, sanoo Tuukka.

Koulun luokasta löytyy peltor kid –suo-

jaimia. Oppilaat käyvät itse hakemassa, jos tuntuu, että luokassa on mököä liikaa, Öysti sanoo.

Kuulokojeet olivat varsin hyvin oppilaiden tiedossa – osalla oli läheinen tai sukulainen kojeen käyttäjänä.

Oppilaat höristivät korviaan, kun Eija Mäntymäki kertoi ja näytti heille, kuinka hänellä on ikään kuin pieni tietokone päässä.

Lasten piirustukset arvioinut taiteilija **Armi Vartiala** kertoo, että piirustusten laittaminen paremmuusjärjestykseen oli vaikea tehtävä. Osassa piirustuksia oli huomioitu kotiympäristön, toisissa koulumaailman meteli.

- Kilpailu ei ole tärkein vaan tekemisen synnyttämät ajatukset, Vartiala toteaa.

Länsi-Suomen piiri jakoi parhaimmille piirustuksille kuulosuojaamia tunnustuspalkintoja.

Lasten piirustukset ovat esillä Kurikan pääkirjastossa ja Jalasjärven kirjastossa helmikuun loppuun saakka.

Myrsky korvassa –tempaukseen on aikaisemmin osallistunut alakouluja mm. Iisalmissa, Joensuussa ja Kuopiossa.

Lisätietoa *Myrsky korvassa* meluvalistus- ja piirustuskilpailusta:
Erkki Ahonen/Kuuloliiton viestintä
erkki.ahonen@kuuloliitto.fi

KUN KUULEMINEN ON NAUTINTO

Edellisessä Kuuloviestissä luotiin katsaus kuulokojeiden uusimpiin ominaisuuksiin. Minulle tarjoutui tilaisuus testata käyttämini Phonak-merkkisten kuulokojeiden uusin malli. Vuodenvaihteessa markkinoille tulleet Phonak Audéo Marvelit mainostavat olevansa ”rakkautta ensikuulemalla”. Koska kuulovamani on keskivaikea, käytän ns. Power-tason Phonak Ambra SP korvantauskojeita korvakappaleilla. Tämän vuoksi minulle sovitettiin testiä varten Audéo Marvel M90-R kojeet ns. RITE-malleina Kuulemisen Erikoisliikkeessä Turussa. Tällaisissa kuulokojeissa kojeen kuuloke on korvan sisällä ja mikrofoni sekä vahvistinosa korvan takana. Mitään vaihdettavaa letkua ei ole, vaan läpinäkyvä johto, joka kulkee huomaamattomasti korvan takaa korvakäytävään.

Tarkoituksenani oli testata uusinta kuulokojeteknologiaa ja sen mahdollisuuksia jokapäiväisessä elämässäni. Koska kuuleminen on aina varsin henkilökohtainen kokemus, oli järkevää olla muuttamatta ympäröivää äänimaailmaansa liikaa, joten Phonakien käyttäjänä testasin Phonakin kojeet. Sonova Finlandin **Tapani Katajisto** sekä **Päivi** ja **Maisa Matti** Kuulemisen Erikoisliikkeestä tekivät testin ennakkovalmistelut erittäin huolellisesti, kuin olisivat sovittaneet Audéot minulle oikeasti. Sydämellinen kiitos tästä! Kuulokojeiden vaihdon aiheuttama päänsärky jäi yhden illan mittaiseksi.

Phonak Audéot ovat hyvin älykkäät kuulokojeet. Niiden kanssa tuntee itsensä ”melkein normaalikuuloiseksi”. Audéot analysoivat ympäröivää äänimaailmaa koko ajan ja kytkivät automaattisesti päälle esimerkiksi automaattisen musiikkiohjelman saavuttaessa paikkaan, jossa soitettiin musiikkia. Ne myös vaihtavat vahvistusta tai tilanneohjelmaa huomamattomasti autossa, kauppakeskuksessa tai kadulla, aina kuulemisen kannalta parhaaksi mahdolliseksi.

Koska kojeissa on itsessään Bluetooth-ominaisuus, matkapuhelinta käytettäessä ei tarvita kuuntelusilmukoita tai erillisiä yhteyspalikoita. Audéota myös ohjattiin suoraan matkapuhelimesta, johon oli asennettu Phonak Remote -kaukosäädinohjelma. Monenlaisten ”kaulakäätyjen” käytön jälkeen ajatus suoraan matkapuhelimen kanssa kommunikoivista kuulokojeista on kiehtova. Tekniikka ei ole uutta, mutta sen sijaan se on, että kuulokoke toimii puhelimen mikrofonina. Puhelimeen vastaaminen kävi joko puhelimen vastaus-napista tai lyhyellä painalluksella kuulokojeen äänenvoimakkuuden säätimestä.

Puhuin useita puheluita siten, että siirryin pois puhelimen luota äänenlaadun kärsimättä. Totuin hyvään kuuluvuuteen niin paljon, että vasta kun puhelun toinen osapuoli alkoi valittaa ”pätkii”, tajusin puhelimen olevan toisessa huoneessa.

Matkapuhelin on nykyään todellinen monitoimilaite, sillä kuunnellaan musiikkia sekä katsotaan televisiota ja videoita. Phonak Audéot toistivat musiikin kuin laadukkaat langattomat stereokuulokkeet – äänenlaadun eron huomasi heti verrattuna nykyisiin kuulokojeisiini. Kaukosäädinohjelmassa pystyi lisäksi ainakin YouTubea kuunnellessa asettamaan musiikin ja ympäristöäänien tasapainon mieleiselleen tasolle. Television, esimerkiksi Yle Areenan katselu mobiililaitteella käyttää sellaista kuvanvälitysstandardia, että lähetyksen katkeaa, ellei se ole koko ajan etusijalla mobiililaitteen näytöllä. Näin kuulokojeiden kaukosäädinohjelmaan ei pääse käsiksi ilman, että televisiolähetys katkeaa. Tämä on käytettävän televisiosovelluksen, ei kaukosäädinsovelluksen vika.

Audéoiden muotoilussa on pyritty välttämään liikoja säätimiä, niissä on vain äänenvoimakkuuden säätö voimakkaammalle ja hiljaisemmalle. Riippuen siitä, mikä ohjelma kojeissa on päällä, voi äänenvoimakkuuden säädintä joko lyhyesti tai pitkään painamalla hyväksyä tai hylätä saapuva puhelu, säätää puhelun äänenvoimakkuutta ympäristön ääniin nähden kovemmalle tai hiljaisemmalle. Sama napinpainallus myös vaihtaa kuulokkeen ohjelman esimerkiksi T-asentokuuntelusta päälle ja takaisin. Testissä olleissa Phonak Audéo Marveleissa ei ollut T-asentoa, mutta sellainen malli on tulossa markkinoille alkuvuodesta 2019.

Ainoat jälkisäädöt, jotka minun testikojeisiini piti tehdä, oli täydellisen mykistyksen ja puhelun äänen säätäminen etualalle. Ympäristöäänien mykistys piti tehdä kuulokojeiden käyttötottumukseni vuoksi. Käytän päivittäin kuulokojeita niin paljon, että esimerkiksi julkisissa kulkuneuvoissa tai kirjastossa haluan kuunnella hiljaisuutta musiikin sijasta. Koska työskentelen avokonttorissa ja osallistun useisiin puhelinpalaveriini päivittäin, tulivat ympäristön hälyt liian kovalla kojeisiini puhelun aikana. Puhelu- ja ympäristöäänien keskinäinen tasapaino sekä muut säätötarpeet saatiin ratkaistua kuulontutkijakäynnillä.

Television ja muiden, ei Bluetoothia hyödyntävien laitteiden kuuntelu kävi optisella tai 3,5 mm-kuulokeliitintään liitettävällä tai TV Connector -palikalla, joka välitti äänet Bluetooth-yhteyden kautta kuulokojeisiin. Testissä se oli säädetty välittämään ääntä kojeisiin automaattisesti, kun televisio laitetaan päälle, mutta säädön saa myös manuaaliseksi. Ainoa tuumaustauko TV Connectorin kanssa tuli soitettaessa työtietokoneen Skypellä puhelinpalaveriini. Omat kommentit olisi pitänyt puhua tietokoneen mikrofonin kautta, ja se on avokonttorissa varsin hälyistä touhua. Ratkaisin ongelman soittamalla puhelinpalaveriini matkapuhelimeni Skypellä sekä liittymällä tietokoneella kokoukseen saadakseni yhteyden palaverin kuva-antiin. Matkapuhelinta saattoi käyttää normaalisti Chromecast-televisiolähetysten kaukosäätimenä Bluetooth-yhteyden häiriintymättä, koska Chromecast käyttää langatonta verkkoyhteyttä Bluetoothin sijasta.

Eniten harjoittelua ja vastarintaa testin aikana aiheutti kuulokojeiden ohjaaminen painamalla niiden äänenvoimakkuuden säätönappia. Phonak Audéot ovat vesitiiviit eikä kastuminen haittaa, vaan koje on käyttökunnossa kuivuttuaan. Silti oli tilanteita, jolloin kojetta oli pakko säätää hätäisesti kuivatuihin käsillä, jos matkapuhelin oli hukassa käsilaukan pohjalla. Kiireessä napinpainallukset saattoivat mennä väärin, ja koje vahingossa jopa pois päältä. Mieluiten huomasin säätäväni kuulokojeitani matkapuhelimella. Toisaalta vaikka puhelun tuleminen tai televisiolähetysten alkaminen ”kaappasivat” kuulokojeiden huomion, äänimaailman sai vaihdettua vaikka kesken puhelun toiseksi. Tosin paluu takaisin television tai puhelinpalaverin kuunteluun saattoi olla hankalaa; varmintä ohjelmanvalinta on matkapuhelimen kaukosäätimestä. Parhaan ratkaisun löytäminen tilanteessa, jossa täytyy nopeasti kysyä jotain kesken puhelun vierustoverilta, aiheutti päänvaivaa; onneksi skypessä voi käyttää pikaviestejä nopeasti ja kivuttomasti.

Phonak Audéoissa on ladattavat akut, joiden latauksen tila oli helposti tarkastettavissa kaukosäädinohjelman alkunäytöllä. Laturi oli korurasian kokoinen ja oloinen; kojeet menivät automaattisesti pois päältä laturiin laitettaessa sekä päälle otettaessa ne laturista. Kojeden keskimääräinen latausaika on vain noin kolme tuntia; vastaavasti ne toimivat noin 24 tuntia yhdellä latauksella. Kojeeissa ja laturissa on merkkivalot opastamassa, että kaikki toimii kuten pitääkin. Akuille luvataan jopa kuuden vuoden käyttöikää. Testissä olevilla kojeillani saisin unohtaa siis sekä kuulokojeden pariston että letkunvaihdon. Ainoastaan vahasuojia joutuisin vielä vaihtamaan. Ei siis kovettuvia kuulokojeden letkuja eikä paristonhankintaa.

Tein testit sekä Apple- että Android-mobiililaitteilla. On muistettava, että Bluetooth-tekniologia pystyy vain yhteen yhteyteen kerrallaan, joten jos omistaa kaksi matkapuhelinta, on kytkettävä Bluetooth pois siitä puhelimesta, jota ei käytä kuulokojeden kanssa, sekä vielä varmistettava, että pariliitos onnistuu. Tämä on tärkeätä, koska useimmiten syynä yhteyden täydelliseen epäonnistumiseen oli toinen, kuulokojeden kanssa aiemmin pa-

riliitetty matkapuhelin. Näissä tilanteissa kannattaakin harkita esimerkiksi soitonsiirtoa kakkospuhelimesta ykköspuhelimeen, koska Bluetooth-yhteyksien hallinta vaatii edelleen taitoa ja kärsivällisyyttä. Markkinoilla on kuuntelun apuvälineitä, jotka pystyvät hallinnoimaan useampaa matkapuhelinta yhtä aikaa, mutta ne eivät ole tämän testin aiheena. Tämä testi on tehty käyttäen yhtä matkapuhelinta kerrallaan. Onkin valittava, ottaako kaulaansa kuuntelun apuvälineen ja kaksi matkapuhelinta, vai Bluetooth-kuulokojet sekä yhden matkapuhelimen.

Bluetooth on suhteellisen vanha äänensiirtostandardi, mutta langattomaan lähikommunikointiin ei tällä hetkellä ole tarjolla parempaakaan. Bluetooth-kuulokojet ovat olleet jo pitkään nykypäivää; Phonak Audéot kuuluvat kuuntelukokemukseltaan niistä parhaimpiin. Nämä kojeet oli todella vaikea palauttaa kokeilu- ja testijakson jälkeen, niin hyvät ja minulle sopivat ne olivat.

Kiitokset:

Tapani Katajisto, Sonova Finland Oy
Päivi ja Maisa Matti, Kuulemisen
Erikosliike Oy

TV-tekstitys kuntoon!

Digitaalinen tekstitys:

Valitse television tai digiboksin asetuksista tekstityskieleksi hollanti. Tallentavat digiboksit mahdollistavat tallennuksen tekstityksen kanssa. Tämä koskettaa erityisesti seuraavia kanavia:

- YLE 1 (myös YLE Uutisten tekstitys klo 15.00, 17.00, 19.10, 20.30 ja 21.50).
- YLE 2
- YLE Teema
- YLE FEM (ruotsinkieliset ohjelmat ruotsiksi)
- MTV3

Perinteinen teksti-tv:n tekstitys:

Valitse tällöin tekstitys seuraavilta sivuilta:

- YLE 1 sivu 333
- YLE 2 sivu 334
- Yle Teema sivu 336
- NELONEN sivu 333

Tekstityksestä kertovat tiedot näkyvät:

YLE: Oikeassa yläkulmassa näkyvä teksti. Suomenkielisillä kanavilla YLE 1, YLE 2 ja YLE Teema teksti on: **Tekstitetty suomeksi** ja ruotsinkielisellä YLE FEM-kanavalla: **Svensk textning**.

Tulevat suomenkieliset tekstitetyt ohjelmat voi tarkistaa tästä osoitteesta: <http://yle.fi/ohjelmaopas/tekstitys/>

NELONEN: Ohjelman alkaessa ja mainoskatkon jälkeen näkyy ilmoitus: "Ohjelma on nähtävissä tekstitettynä sivulla 333".

NETTI-TV:

Yle AREENAssa mahdollisen ohjelmatekstityksen saa näkyviin, kun vie ohjelman alettua hiiren kuvan päälle, klikkaa ruutuun ilmestyvää TXT-ikonin ja valitsee kieleksi "suomi (ohjelmatekstitys)".

LISÄTIETOJA TEKSTITYKSESTÄ:

YLE: www.yle.fi/ohjelmatekstitys ja Facebookista: www.facebook.com/yleohjelmatekstitys.

Kattava TV-opas, jossa kerrotaan kaikkien pääkanavien kotimaisten ohjelmien tekstityksestä löytyy verkko-osoitteesta: <http://www.ampparit.com/tv-opas> -- > klikkaa hiirellä ohjelman kohdalle, niin avautuu ohjelmatiedosta kertova ikkuna ja samalla kertoo, onko ohjelma tekstitetty.

Nuorisotoimikunnan pitkäaikainen jäsen Toni Kesti päätti toimikautensa

1. Mikä sai sinut tulemaan mukaan Nutoon?

Leirit loppuivat täysi-ikäisyyden tullen ja yhden tapahtuman (taisi olla lasketteluviikonloppu) jälkeen tarjoutui mahdollisuus tapahtumavastaavan pestiin. Päätin kokeilla äänestystä ja paikka äänestettiin minulle. Pääsin tekemään itselle rakkaalle yhdistykselle itselle mielekästä hommaa. Kiitokset EDELLEEN kaikille silloin äänestäneille!

2. Milloin aloitit Nutossa?

Minut valittiin NUTO:n pikkujouluissa 2009. Eli toisin, kuten olin aikaisemmin muistellut. Täytyykin kiitospuheeseen ja plakaattiin tehdä muutoksia

3. Mitä tehtäviä olet tehnyt Nutossa?

Nutossa olen saanut olla aika monipuolisesti. Tapahtumavastaavana jokunen vuosi, puheenjohtajana kaksi vuotta, varapuheenjohtajana kaksi ja logistiikkavastaavana vuoden. Hommia piisannut!

4. Mikä on ollut suurin saavutus, jonka olette saaneet aikaan Nutossa?

Saavutuksia... Vuosia monta ja projekteja vähintään yhtä monta! Kaikkien uusien innokkaiden nuorien mukaan saanti ehkä parhaita saavutuksia. Nuorten aikuisten oma viikonloppuleirin pilotti ehkä mieleenpainuvien. Nutoon äänestettiin vuosi sitten (2017) yhteiskokouksessa ENSIMMÄINEN kuuleva jäsen. Voisi sanoa, että aika iso saavutus syrjinnän vastaiselle järjestölle? Haave huonokuuloisten nuorten omasta ns. urheilyyksiköstä taikka vastaavasta jäi toteutumatta. Se jää harmittamaan. Ehkä joku nuori ottais tästä koppia?

5. Kerro jokin hauska muisto Nuto-ajoilta?

Voi nuita hauskoja muistoja on niin paljon, että ei niistä oikein sellasta parasta pysty kyllä valkkaamaan! Ehkä yksi laskettelureissu Sotkamoon. Kerrottiin kaikille minkälaiseen pieneen koirankoppiin joudutaan ahtautuun ja puitteet päin mettäperää ja paikan päällä kaikkia odottikin semmonen kolomen kerroksen lukaali. Pieni jekku kaikille!

Toinen ja ehkä jopa TÄRKEIN muisto, ei niin hauska, sattuu eräälle pikkujoululle Pieksämäellä. Joulut erittäin hyvät ja kaiken kruunasi oma kosinta kesken iltaohjelman, johon mahtavaksi onnekseni toinen osapuoli vastasi pienen verhojen taakse piiloutumishetken jälkeen myöntävästi

6. Kannattaako pyrkiä Nutoon?

Nutossa voit itse vaikuttaa siihen, mitä huonokuuloiset nuoret tekee, miten tekevät ja milloin. Saat olla osana huipputiimejä, jotka tekevät kanssasi huipputärkeitä töitä huonokuuloisten nuorten hyväksi ja toimit heidän äänitorvena meidän yhteiskunnassa.

Nuto vie sinulta aikaa ja vaivaa, mutta koko se aika, minkä pystyt siinä viettämään, ei ole sinulta pois. Päinvastoin, se antaa sinulle ehkä enemmän, mitä pystyt edes kuvittelemaan. Kannattaako?

”Kiitos kaikki mahtavat tyypit! Tämä on ollut iso osa elämästä. Mahtavia vuosia, joissa on ylä- ja alamäkiä, mutta matka on ollut mahtava. Takki on tyhjä ja onkin jo aika antaa nuorempien astua esiin ja loistaa. Jatkakaa mahtavaa työtä ja olkaa iloisia!

#24 Toni Tonza Kesti kiittää ja kuittaa!

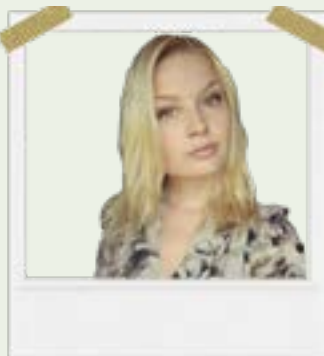

NUORET

Tervehdys!

Uusi vuosi, uudet kujeet ja uusi Nuto. Nuorisotoimikuntamme koostuu 6+1 jäsenestä, jotka järjestävät tapahtumia kaikille 18-29-vuotiaille huonokuuloisille Suomessa. Tänä vuonna meillä on tulossa Nuto-leiri, risteily yhteistyössä muiden kuuloalan järjestöjen kanssa, vakiona pikkujoulut sekä Mitä?-cafeita kevään ja syksyn ajan Helsingissä, Tampereella ja Oulussa. Utteran Nutoimme koostuu vapaaehtoisista Kuuloliiton jäsenistä, jotka kuuntelevat asiakkaiden tarpeita, tekevät vaikuttamistyötä ja pitävät yhteyttä muiden maiden huonokuuloisiin. Alla löytyvät jäsenistömme ja lisätietoa heistä. Jos tulee jotain kysyttävää, ruusuja tai risuja tai mitä vaan, niin ota yhteyttä! Meidän porukassa sopu sijaa antaa, eli toisin sanoen lähe rohkeesti meidän tapahtumiin mukaan, lupaan ettet kadu valintaasi!

Marika Rajala / PJ / Mestari

Hellurei! Olen tuplaimplantisti 24-vuotias lähihoitaja Stadista. Toinen kauteni Nutossa alkoi ja se hän alkoi varsin vauhdikkaasti, kun hyppäsin rivistöstä puheenjohtajan puikoihin. Nykyään teen töitä LapCI ry:llä järjestöassistenttina ja olen kouluttautunut vertaistukihenkilöksi.

Vaikea kuulovammani on todettu ollessani noin 1,5-vuotias ja impat minulle on leikattu keväällä -17 ja syksyllä -18. Olen ollut Kuuloliiton toiminnassa mukana jo pienestä pitäen, sekä asiakkaana että työntekijänä ja Nutossa vaikuttajana. Huonokuuloisten ja imppalaisten porukkaan kuuluminen on ollut mulle tosi tärkeää ja voimauttavaa. Vertaistuen saaminen ja antaminen, erilaiset tapahtumat, kokoontumiset ja yhdessäolo – en ikimäilmassa vaihtaisi pois. Nimittäin nuorempana ei olisi vähempää kiinnostanut osallistua mihinkään tällaiseen toimintaan, mutta onneksi annoin vielä yhden tilaisuuden tälle. Samalla tiellä ollaan ja monta kokemusta rikkaampana. Ilman teitä ei ole meitä, eli tervetuloa lämpimästi mukaan toimintaan!

Marika Rajala, Nuton Puheenjohtaja
sähköposti: maremarika@gmail.com

Johannes Laine / VPJ / Johtava sisältöpää

Moikka! Olen Johannes. 25-vuotias huonokuuloinen nuori Helsingistä. Synnyin tammikuussa -94 pikkukeskosena ja sain ensimmäisen korvantaustakojeeni 4-vuotiaana. Minulla on keskivaikea kuulovamma. Peruskoulun jälkeen opiskelin ammattikoulussa automekaanikoksi ja tein kyseisiä hommia. Tämän jälkeen päätin opiskella itselleni uuden ammatin ja valmistuin 2017 markkinoinnin tradenomiksi ja teen parhaillaan alan töitä. Huonokuuloisuuteni ei ole merkittävästi haitannut missään vaiheessa opiskelua tai työelämässä ollessani. Olen ollut mukana Nuton toiminnassa vuodesta 2014. Huonokuuloisten leirit ja etenkin vertaisseura ovat asioita, jotka ovat olleet tärkeässä osassa nuoruuttani ja olen saanut elinikäisiä ystäviä tapahtumista! Tämän takia olen nuorisotoimikunnassa mukana! Haluan omalta osaltani mahdollistaa sen, että meillä on vertaisseuraa ja mahtavia tapahtumia yhdessä myös jatkossa.

sähköposti: josse.laine@gmail.com

Vilma Forsell / International guru

Olen 23-vuotias ensimmäisen kauden Nutolainen Lappeenrannasta. Olen käynyt lukion ja opiskelen nyt viimeistä vuotta terveydenhoitajaksi Saimaan Ammattikorkeakoulussa. Opintojeni ohessa olen ehtinyt tehdä erilaisia lähihoitajan ja sairaanhoitajan töitä.

Harrastan ryhmäliikuntaa ja laskettelua. Pidän myös luonnossa liikkumisesta ja retkeilystä.

Minulla on synnynnäinen oikean korvan mikrotia, jonka vuoksi käytössäni on ollut BAHA-kuulokoje yläasteelta saakka ja satunnaisesti muita kuulon apuvälineitä. Minulle on myös tehty oikean korvan rekonstruktio vuosia sitten. Vasen korva pelittää luomusti, mutta puuttuva suuntakuulo tuo ajoittain haasteita arkeen. Olen oppinut käsittelemään

omaa huonokuuloisuutta vahvuutena. Sen myötä olen oppinut eri keinoja selvitä kuulon kannalta hankalista tilanteista, enkä häpeä huonokuuloisuuttani enää.

Lapsena olen ollut mukana KLV:n toiminnassa. Vasta nyt aikuisemmalla iällä olen taas löytänyt vertaistuen ja -toiminnan pariin, enkä voi kuin suositella Nuton toimintaa kaikille huonokuuloisille nuorille! Häräilen nyt Nutossa KV-vastaavana ja odotan malttamattomana mitä tämä pesti tuo tullessaan. Laita viestiä, jos kysyyttää ja lähde ihmeessä Kuuloliiton toimintaan mukaan!

sähköposti: forsellvilma@gmail.com

Siiri Helminen / Paikallispamppu

Moi, olen 24-vuotias ja alun perin Lahdesta. Olen koulutukseltani viittomakielen tulkki ja asustelen Tampereella. Olen käyttänyt kuulokojeita pienestä pitäen. Osaan suomalaista viittomakieltä, taktiilia viittomakieltä, viitottua puhetta ja tukiviittomia. Minulla on kokemusta leireiltä ohjaajana eri järjestöjen kautta. Kuuloliiton

toiminnassa olen pyörinyt muutaman vuoden ja olen päässyt esimerkiksi ohjaajaksi leirille. Nutolaisena toimin ensimmäistä kertaa. Minulle on tärkeitä vertaistuki ja mielestäni se kuuluu kaikille! Kuuloliiton kautta olen tutustunut uusiin ihmisiin ja oppinut, että voi olla ylpeästi moottorikorva!

sähköposti: siiri.helminen@phnet.fi

Niko Seppälä / Tapahtumavastaava

Hei! Olen v. 1990 syntynyt espoolainen mies. Olen toiminut nyt yli 6 vuotta koulunkäynnin ohjaajana sekä iltapäiväkerhon ohjaajana. Kuuloliiton hommissa olen ollut viitosen kesää ohjaajana. Nyt sain mahdollisuuden olla vaikuttamassa myös Nuton puolella tapahtumavastaavan roolissa kaikkeen huonokuuloisuuteen ja kaikkeen sen ympärillä oleviin asioihin. Olen luonteeltani helposti lähestyttävä,

ystävällinen, rauhallinen ja kaikki huomioonottava. Harrastan mm. sählyä, jalkapalloa ja talvella pipolätkää tulee pelailtua myös. Minulla itsellä ei ole todettu (ainakaan vielä) ongelmia kuulossa mutta silti tunnen, että olen osa tätä yhteisöä ja porukkaa.

sähköposti: niksu_seppala@hotmail.com

Helmi Viljanmaa / Oikea käsi

Heissan! Olen Helmi Viljanmaa. 19-vuotias pieneläinhoitajaksi valmistunut Vihdistä. Omistan kaksi implanttia, ensimmäisen sain 2,5 vuotiaana ja toisen 12 vuotiaana. Tällä hetkellä käytän vain toista. Olen aina pärjännyt hyvin ja kuulosta ei ole ollut haittaa juurikaan. Käytän joitakin apuvälineitä esim. Audiopiuhaa musiikin kuuntelemiseen. Olen tällä hetkellä au-pairina Englannissa n.6kk ajan. Olen ollut Nuton toiminnassa vuoden 2018 keväästä ja ohjaajana lastenleireillä. Vertaistuki on itselleni ollut pienestä pitäen tärkeää ja sen myötä olen aina pitänyt «vammaani» rikkautena. Olen myös bongannut lukuisia kavereita leireiltä ja tapahtumista.

sähköposti: helmi.viljanmaa@gmail.com

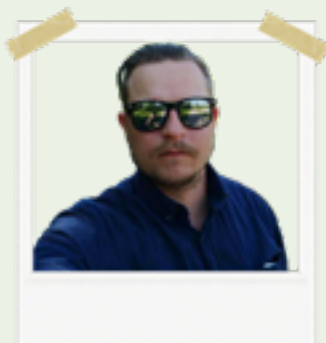
Joel Ylivuori / Joka paikan höylä

Hei, olen 23-vuotias nuori aikuinen Helsingistä. Minulla on Usherin syndrooma eli olen kuulo- sekä näkövammaisen. Minulla on sisäkorvaistutukset molemmissa korvissa, jotka ovat aika uudet vielä. Olen toiminut leireillä ohjaajana jo vuosia, sekä Nutossa vuosia on kertynyt jo muutamia.

Olen työskennellyt myös Suomen Kuurosokeiden riveissä järjestön erilaisissa tehtävissä. Tällä hetkellä työskentelen myyntitehtävissä Jyskissä erilaisten haasteiden parissa, joita huonokuuloisena sekä näkövammaisena kohtaa. Osaan kohtalaisesti viittoa sekä opiskelen myös taktiilia viittomakieltä. Minulle tärkeimpiä asioita ovat huonokuuloisten nuorten opiskelun mahdollistaminen ja työllistymisen haasteet, kuten ennakkoluulojen rikkominen työnantajissa. Tärkeimpänä koen hyvän vertaistuen ja helpon avun saamisen vaikeisiin tilanteisiin. Nuton riveissä aion ajaa juuri näitä asioita sekä pitää myös hauskaa tapahtumissa, joita aiomme järjestää. Minuun saa olla yhteydessä hankalissakin asioissa.

sähköposti: joel.ylivuori@gmail.com

Lisätietoa löydät sivustolta www.moottorikorvat.net

Meren takana

Ruotsinsuomalainen Sauli on kuollut kotinsa eteiseen, hanuri käsissään, lähdössä keikalle. Suku ja pari soittajakaveria kokoontuu vainajan kotiin Skövdeen pohtimaan tilannetta. Paikalla ovat leski Elina, kaksi tytärtä ja poika. Lesken äiti, yhdeksänkymppinen isoismummo elää Kauhavalla. Kymmenenvuotias Elvira on kadonnut ruotsinsuomalaisten kouluun tehdyssä polttopulloiskussa. Häntä etsitään, soitetaan hätäantyneita puheluita naisten ja ex-miesten kesken. Tytön isä, Stinan turkkilainen ex-mies haluaa viedä tytön Istambuliin ja asettua sinne tukemaan presidentti Erdogania. Surutalossa muistellaan vainajaa, suunnitellaan hautajaisia, riidellään omaisuuden myymisestä ja jaosta, veisataan virsiäkin. Siinä dramaattisia käänteitä yhden päivän romaanissa, jonka tapahtumat sijoittuvat joulukuuhun 1916. Skövden lisäksi liikutaan Tukholmassa, missä etsitään kadonnutta Elviraa.

Antti Tuuri on monissa romaaneissaan kuvannut Yhdysvalloissa ja Neuvostoliitossa asuneita siirtolaisia. Teosten pohjalta on tehty elokuvia, esimerkiksi *Pohjanmaa*, *Talvisota*, *Lakeuden kutsu* ja *Ikitie*. *Aavan meren tuolla puolen* -romaanissa Tuuri vertailee aikoinaan Suomesta ja nykyisin Lähi-idästä tulleita maa-hanmuuttajia. Hän on tehnyt useita henkilöhaastatteluja ja tutkinut arkistoja romaania varten.

Kirja on itsenäinen jatko-osa *Tangopojat*-teokselle, joka ilmestyi vuonna 2016. Työttömyyden takia Ruotsiin muuttaneet lohduttautuivat tangon ja tanssin avulla, suomalaisten kesken pidettiin tiiviisti yhteyttä.

Perhe valitsee Saulin kuolinilmoitukseen laitettavaksi alun *Aavan meren tuolla puolen* -laulusta. Vainajan ikäryhmälle Ruotsi on ollut unelmien satumaa, työ Volvon tehtaalla ja palkan avulla saatu asunto.

Tukholman entinen suomalainen lähiö Rinkeby on nyt islamilainen kaupunginosa, jonne poliisitkaan eivät uskalla mennä ilman tarpeeksi suurta ryhmää. Ruotsinsuomalaiset karttavat paikkaa; 60-70 -luvuilla siellä oli puukkotappeluita, varkauksia ja viinaa, mutta autot ja kauppojen ikkunat saivat olla rauhasa. Perheelle on selvää, että polttopullohyökkäys on äärioikeiston, ruotsidemokraattien tekosia.

Suomalaiset ovat sopeutuneet, oppineet kielen ja kouluttautuneet. Yhdessä on taisteltu suomenkielisen koulun saamiseksi, kuunneltu Sisuradiota ja vaadittu työturvallisuutta. Edelleen tunnetaan vierautta; syntyperäiset ruotsalaiset tunnistavat suomalaiset aksentis-

ta. Perheenjäsenten suhde koti-Suomeen vaihtelee: vanhemmilla on nostalgisia muistoja, Ruotsissa syntyneiden kokemukset liittyvät kesämökki- ja mummolakäynteihin. Kiinnostavaa on henkilöiden suhde uskontoon: miten asettuvat toisiinsa nähden helluntailaiset, kirkkoluterilaiset, islamistit ja uskonnosta vieraantuneet?

Tuuri kuvaa henkilöitä pelkistetysti, lakonisin lausein. Vakavista tilanteista huolimatta tekstissä on huumoria ja ironiaa. Sitä herättää erityisesti suomalaisten piilorasismi, siirtolaisten kesken ilmenee ennakkoluuloja. Juurettomuus ja työttömyys näkyvät avioeron yleisyydessä.

Antti Tuuri (synt. Kauhavalla 1944) on laajan tuotannon kirjailija: häneltä on ilmestynyt 80 teosta, lisäksi näytelmiä, tv-käsikirjoituksia ja kuunnelmia.

Antti Tuuri: Aavan meren tuolla puolen. Otava 2018.

KUVA: OTAVA/ JOUNI HARALA

Vammaisten tulkkauspalvelun asiakkaat voivat nyt tilata tulkin verkossa. Verkkotilauslomake on tehty asiakkaiden toiveesta, ja sitä kehitetään asiakkaiden palautteen perusteella.

Kun asiakas tilaa tulkin verkkotilauslomakkeella, hänen on helpompi antaa tulkin välitykseen tarvittavat tiedot. Tällöin Kelan ei tarvitse pyytää asiakkaalta niin usein lisätietoja, ja tulkin etsiminen on sujuvampaa.

Lomaketta voi käyttää vain yhden tilauksen tekemiseen, eikä sillä voi tehdä pitkiä tilauksia esimerkiksi leirille tai ulkomaan matkalle.

Tietosuojasystistä lomakkeelle ei tallennu asiakkaan tietoja, joten ne pitää täyttää joka kerta uudelleen.

Lomake on alkuvaiheessa suunniteltu kuulovammaisille asiakkaille. Lomake ei vielä ole täysin saavutettava: sen käyttö esimerkiksi ruudunlukijaohjelmalla on hankalaa. Tavoitteena on saada lomake myös puhevammaisten ja kuulovammaisten asiakkaiden käyttöön.

Lomake on kehitetty yhteistyössä asiakasjärjestöjen ja asiakkaiden kanssa. Asiakkaat ovat testausvaiheessa antaneet runsaasti palautetta, jonka perusteella lomaketta on kehitetty.

Asiakkaat voivat jatkossakin antaa palautetta, jonka perusteella lomaketta kehitetään. Esimerkiksi lomakkeen ulkonäköön ja sisältöön voi tulla muutoksia. Voit antaa palautetta lomakkeen käytöstä sähköpostitse osoitteeseen vat@kela.fi.

Tulkin voi jatkossakin tilata myös tekstiviestillä, soittamalla, sähköpostilla, etäpalvelussa ja kirjeellä.

<https://www.kela.fi/vammaisten-tulkkauspalvelu-verkkotilaus>

Lähde: www.kela.fi

Tekstipuhelu helpottaa ja nopeuttaa asiointia

Tekstipuhelut ja tekstipuheluiden välityspalvelu tarjoavat kuuroille, kuulo-, kuulonäkö- ja puhevammaisille mahdollisuuden hoitaa asiointia muiden kansalaisten kanssa yhdenvertaisella tavalla. Palvelua voi hyödyntää internetin kautta täysin maksutta. Tekstipuhelut onnistuvat nykyisin myös Android-matkapuhelimella ja lisäksi käyttäjillä on mahdollisuus tilata palveluun liitettävä henkilökohtainen puhelinnumero, mikä mahdollistaa myös käyttäjälle tulevien puheluiden vastaanottamisen tekstipuhelupalvelun välityksellä.

Tekstipuhelupalvelun tarjoaa STEA:n tuella Kiinteistö Oy Valkea Talo ja palvelua tuottaa ICT-palveluyhtiö Vakka-Suomen Puhelin Oy. Palvelun käytön edellyttämät laitteet myöntää yleensä käyttäjän kotikaupunki tai -kunta. Tekstipuhelupalveluja voi käyttää myös kuuleva henkilö soittamalla palvelun numeroihin. Tällöin välittäjä välittää puheen tekstimuodossa puhelun vastaanottajalle.

Tutustu internetpalveluun osoitteessa www.tekstipuhelu.fi

Internetpalvelun käyttöön riittää tavallinen tietokone, jossa on internetyhteys. Palvelun käyttö edellyttää rekisteröitymistä, joka tehdään samassa internetosoitteessa.

Tekstipuhelut onnistuvat myös Android-matkapuhelimella

Tekstipuhelut onnistuvat nykyisin myös Android-matkapuhelimella, jossa on tietoliikenneyhteys. Tekstipuhelupalvelun internetsivuilta löydät kattavat ohjeet tämän sovelluksen asentamiseen ja käyttöön.

Oma puhelinnumero mahdollistaa myös puheluiden vastaanottamisen palvelun kautta

Käyttäjät saavat halutessaan käyttöönsä tekstipuhelupalveluun liitettävän henkilökohtaisen puhelinnumeron, mikä mahdollistaa myös käyttäjälle tulevien puheluiden vastaanottamisen palvelun kautta. Palveluun liitetty oma puhelinnumero helpottaa huomattavasti kaikenlaista asiointia.

Tekstipuhelut perinteisillä puhelimilla

Tekstipuheluja voidaan soittaa myös lankapuhelinverkossa erityisellä tekstipuhelinlaitteella. Puheluissa käytetään tällöin perinteistä tekstipuheluiden välityspalvelua, jossa soittava henkilö kommunikoi välittäjän kanssa tekstin avulla ja välittäjä välittää viestin puhuttuna vastaanottajalle. Palvelussa on tekninen mahdollisuus myös puhekytkentään eli kuulovammainen henkilö voi halutessaan puhua omat osuutensa ja hänelle kirjoitetaan kuulevan henkilön vastaus. Tekstipuhelupalvelua voi käyttää myös tietokoneeseen asennetulla tekstipuheluohjelmalla. Numerot tekstipuheluiden välityspalveluun löytyvät osoitteesta www.tekstipuhelu.fi

Kuuloliitto kerää palautetta tekstipuhelupalvelun käytöstä ja tarpeesta. Kysely on tarkoitettu kaikille – myös heille, jotka eivät enää käytä tekstipuhelupalvelua tai eivät ole koskaan käyttäneet. Kysely löytyy Kuuloliiton verkko- ja Facebook-sivuilta. Tarvittaessa voit pyytää kyselyn paperiversion Kuuloliitosta. (Tämä kysely täydentää Vakka-Suomen Puhelin Oy:n palvelun nykyisille käyttäjille suunnattua kyselyä.)

Kurssit 2018-2019

Lasten ja nuorten kuntoutus

Moniammatillinen yksilökuntoutus, perheet/ Kela

Kuulo- ja kuulonäkövammaisten lasten ja nuorten yksilölliset harkinnanvaraisen tai vaativan kuntoutujan kuntoutusjakso. Yksilökuntoutus toteutetaan laitostai avomuotoisesti Kuulo-Auriksen tiloissa. Kuntoutus kestää enintään 15–20 vrk kolmena tai neljänä viiden vuorokauden jaksona, mutta voidaan toteuttaa myös yhtenä tai kahtena viiden vuorokauden jaksone riippuen Kelan päätöksestä. Yksilökuntoutuksen jaksot toteutetaan perheelle sopivina ajankohtina ja kuntoutuspäätöksen voimassaolon aikana. Kuulo-Auris kokoaa kuntoutujista ja heidän perheistään ryhmiä, jotta vertaistuki jaksoilla toteutuu.

Näin haet lasten kuntoutuksen:

- Lasten/perheiden kuntoutukseen voitte hakea täyttämällä Kelan hakulomakkeen KU132 harkinnanvarainen TAI KU104 vaativa kuntoutus
- Liittäkää hakemukseenne lääkärin B-lausunto (harkinnanvarainen kuntoutus) TAI kuntoutussuunnitelmaan lisätty suositus (vaativa)
- Lähettäkää hakemuksenne liitteineen Kelaan

Aikuisten kuntoutus

Moniammatillinen yksilökuntoutus/ Kela:

Kuulo- ja kuulonäkövammaiset aikuiset voivat hakea Kelalta harkinnanvaraisen kuntoutujan moniammatillisia yksilökuntoutusjaksoja. Kela tekee kuntoutuspäätöksen yleensä vuodeksi eteenpäin. Jaksojen ajankohdat sovitaan asiakkaan ja Kuulo-Auriksen kanssa yhdessä siten, että Kuulo-Auris kokoaa harkinnanvaraisista aikuisista kuntoutujista ryhmiä, jotta vertaistuki jaksoilla toteutuu. Omaisen tai

omaisten osallistuminen jaksoille on tärkeää. Perusteet omaisen osallistumiselle tulee mainita Kelan hakemuslomakkeessa sekä lääkärin suosituksessa (B-lausunto).

Vuonna 2019 alkavat ryhmät aikuisille

Maaliskuu ryhmä

1. jakso 11.-15.3.2019
 2. jakso 19.-23.8.2019
- Jatkojakso vuonna 2020

Maaliskuu ryhmä sisäkorvaistutetta käyttäville työikäisille suunnattu ryhmä

1. jakso 25.-29.3.2019
 2. jakso 12.-16.8.2019
 3. jakso 9.-13.12.2019
- Sisäkorvaistutetta (CI) käyttäville suunnattu ryhmä!

Maaliskuun ryhmiin on yksittäisiä paikkoja vapaana. Keväällä toteutuu kuntoutusjaksoja, kysy mahdollisista vapaita paikkoja!

Syyskuu ryhmä

1. jakso 9.-13.9.2019
- Jatkojaksot vuonna 2020
Tilaa!

Marraskuu ryhmä

1. jakso 25.-29.11.2019
- Jatkojaksot vuonna 2020
Tilaa!

Näin haet aikuisten kuntoutuksen:

- Täyttäkää Kelan hakulomakkeen KU132. Mainitkaa hakemuksessa koko vuorokausimäärä eli 15 vrk
- Liittäkää hakemukseenne lääkärin B-lausunto.
- Lähettäkää hakemuksenne liitteineen Kelaan.

Kuulo-Auris Oy toteuttaa lisää kuntoutusjaksoja sekä lapsille että aikuisille tarpeen mukaan. Kysy vaihtoehtoja henkilökunnalta.

Kuulo-Auris Oy:n kuntoutukseen on mahdollista ottaa myös muiden tahojen lähettämiä tai itse maksavia kuntoutujia.

Psykologin tinnituskonsultaatio

Psykologin tinnituskonsultaatio sopii kaikille, jotka haluavat tietoa tinnituksesta ja ääniyliherkkyydestä ja joilla tinnitusoireet vaikuttavat esimerkiksi sosiaaliseen elämään, voimavaroihin, työssä jaksamiseen ja vapaa-ajan toimintaan. Konsultaatio tarjoaa tietoa tinnituksesta ja ääniyliherkkyydestä sekä ohjausta niihin liittyviin hallintakeinoihin ja hoitoihin.

Tinnitushoito (CBT-menetelmin)

Pitkään jatkunutta ja elämänlaatua heikentävää tinnitusta ja ääniyliherkkyyttä hoidetaan intensiivisellä psykologisella hoitomuodolla kognitiivisen käyttäytymisterapian (CBT) menetelmin. Tinnitushoidossa asiakas oppii uusia hallintakeinoja, joilla muuttaa tapaa tarkkailla ja reagoida tinnitukseen ja ääniin. Tavoitteena on tinnituksen häiritsevyyden ja ääniyliherkkyyden vähentäminen sekä voimavarojen ja itsehallintakeinojen lisääntyminen.

Koulutus

Kuulo-Auriksen työryhmä räätälöi kuuloalan ammattilaiskoulutuksia opetushenkilöstölle, työterveydelle ja perheiden palveluille toteutettavaksi ympäri maata joustavasti. Sekä ohjelma että keskustelijat ja esiintyjät valitaan kuulijoiden tarpeiden mukaan. Kysy lisää koulutuspaketeistamme! www.auris.fi/koulutus

Lisätietoja:

Kristiina Laakso
kristiina.laakso@auris.fi
p. 050 5118046

Marianne Montonen
marianne.montonen@auris.fi
p. 044 752 5568

Marjaniementie 74, 00930 Helsinki
www.auris.fi

www.facebook.com/kuuloauris
Kelan sivut: www.kela.fi

Kopolan kurssikeskus

Huonokuuloisten eläkeläisten sopeutumisvalmennuskurssit

Kurssi on tarkoitettu kuulokojetta käyttäville, kuulonkuntoutusta tarvitseville huonokuuloisille eläkeläisille ja heidän läheisilleen. Kurssi pyrkii edistämään huonokuuloisen toimintakykyä ja kuulovamman huomioimista jokapäiväisessä elämässä. Ohjelma sisältää kojenkäytön opetusta, apuväline-esittelyjä, kommunikaatio-opetusta, ryhmäkeskusteluja ja kuulovammaan liittyviä luentoja. Valinnassa etusijalla ovat ensikertalaiset. Kurssin rahoittaa Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA)

- 4.-8.3.2019
- 18.-22.3.2019
- 1.-5.4.2019
- 8.-12.4.2019
- 20.-24.5.2019
- 12.-16.8.2019
- 23.-27.9.2019
- 21.-25.10.2019

Itsemaksettavat tapahtumat 2019

Omakustanteiset loma- ja viikonlopputapahtumat on tarkoitettu kaikille kiinnostuneille. Tapahtumien hintaan kuuluvat ruokailut, majoitus ja ohjelma. Tapahtumiin ei sisälly liinavaatteita, mutta ne voi saada 15 euron lisähintaan Kopolasta tai tuoda itse. Tapahtumat alkavat perjantai-iltana, jolloin tarjolla on iltapalaa ja sauna.

Hyvinvointiviikonloppu 15.-17.3 120 €
Neulontaviikonloppu 12.-14.4 120 €
Viitotun puheen viikonloppu 26.-28.4 120 €
Mitä kuuluu?-vertaistapaaminen 2.-4.5 120 €
CI-viikonloppu 10.-12.5 120 €

Yhteystiedot:

Kuuloliitto ry, Kopolan kurssikeskus
Velisjärventie 50, PL 11, 17801 Kuhmoinen
Sanna Lehtoväre
sanna.lehtovare@kuuloliitto.fi
p. 040 7703803 / 03 5522 111
Kotisivut: www.kopolakuhmoinen.fi
Facebook sivut: Kopola Kuhmoinen

Alueelliset sopeutumisvalmennuskurssit 2019

Kuuloliitto järjestää kahdeksan alueellista sopeutumisvalmennuskurssia vuonna 2019. Kuusi kurssia on suunnattu ikääntyneille kuulokojeen käyttäjille, yksi kurssi on tarkoitettu työikäisille ja yksi kurssi on tinnituspainotteinen. Kaikkiin kursseihin voi myös läheinen osallistua.

Ajankohdat ja paikkakunnat ovat:

- 20.-21.3.2019 Imatra, Imatran kylpylä
- 26.-27.3.2019 Kajaani, Scandic Kajanus
- 9.-10.4.2019 Järvenpää, Scandic Järvenpää
- 15.-16.5.2019 Seinäjoki, Original Sokos Hotel Lakeus
- 4.-5.6.2019 Kuopio, Scandic Kuopio
- 17.-18.9.2019 Kemi, Scandic Kemi
- 28.-29.9.2019 Työikäisten kurssi, Vantaa, Original Sokos Hotel Vantaa
- 12.-13.11.2019 Tinnituspainotteinen kurssi, Tampere, Scandic Tampere Station

Kursseilla käsitellään kuuloon liittyviä teemoja ja kuulon vaikutusta toimintakykyyn. Osallistujat saavat valmiuksia kuulokojeen käyttöön, sekä tietoa kuulon apuvälineistä, kommunikaatiomenetelmistä ja tulkkauspalvelusta. Vertaiskeskustelut huonokuuloisuudesta, läheisten kokemuksista ja arjessa toimimisen keinoista ovat olennainen osa kurssiohjelmaa. Työikäisten kurssilla käsitellään myös työelämään liittyviä asioita ja tinnituskurssilla tinnituksen poisoppimisen menetelmiä.

Kurssit sisältävät kahden päivän kurssiohjelman ja puolen vuoden kuluttua järjestettävän jatkotapaamisen, jonka ajankohta sovitaan kurssilla. Tinnituskurssilla ei ole jatkopäivää. Majoitus on kahden hengen huoneissa täysihoidolla. Kurssit järjestetään Veikkauksen tuella ja ne ovat osallistujille maksuttomia. Matkakuluista osallistujat vastaavat itse.

Lisätietoa ja hakemukset:

Kuuloliiton verkkosivut: www.kuuloliitto.fi/palvelut/koulutukset-ja-kurssit/
Kuuloliiton aluetyöntekijät: www.kuuloliitto.fi/yhteystiedot/toimihenkilot/
Kuntoutussihteeri Maria Timonen p. 0400 903 407, maria.timonen@kuuloliitto.fi
Suunnittelija Anna-Maija Tolonen p. 044 752 5574, anna-maija.tolonen@kuuloliitto.fi

Hakemukset tulee lähettää viimeistään kuukautta ennen kurssin ajankohtaa, joko sähköpostilla tai maapostina. Hakemukset **Imatran ja Järvenpään kurseille sekä työikäisten- ja tinnituskurssille:** Anna-Maija Tolonen, Puutarhakatu 8 b F 607, 20100 Turku. Hakemukset **Kajaanin, Seinäjoen, Kuopion ja Kemin** kursseille: Maria Timonen, Kuuloliitto ry, PL 1188, 70211 Kuopio.

Kaikille hakijoille ilmoitetaan kurssivalinnasta kirjeellä noin kolme viikkoa ennen kurssia. Valinnassa etusijalla ovat hakijat, jotka eivät aikaisemmin ole osallistuneet kuulon sopeutumisvalmennukseen.

Mitä?-kampanjan hopeakoruja

on edelleen saatavissa Kuuloliiton verkkokaupasta.
Tilaa itsellesi tai lahjaksi!
www.kuuloliitto.fi/palvelut/verkkokauppa

Maaseudun Terveys- ja lomahuolto ry tuetut lomat

TUETUT LOMAT LAPSIPERHEILLE, MISSÄ JOLLAIN PERHEENJÄSENELLÄ ON KUULOVAMMA

”Voimaa vertaisuudesta – lomat lapsiperheille”

Lomapaikka	Loma-aika	Hakuaika päättyy
Ikaalisten Kylpylä (Ikaalinen)	14.07.2019 -19.07.2019	14.4.2019
Sport & Spa Hotel Vesileppis Oy (Leppävirta)	21.07.2019 -26.07.2019	21.4.2019

TUETUT LOMAT HUONOKUULOISILLE AIKUISILLE JA HEIDÄN LÄHEISILLEEN

”Voimaa vertaisuudesta – loma omatoimisille aikuisille”

Lomapaikka	Loma-aika	Hakuaika päättyy
Hotelli Niilanpää (Saariselkä /Inari)	18.08.2019 -23.08.2019	18.5.2019
Imatran Kylpylä (Imatra)	18.08.2019 -23.08.2019	18.5.2019
Kuntoutumiskeskus Apila (Kangasala/Tampere)	26.08.2019 -31.08.2019	26.5.2019
Santa´s Resort & Spa Hotel Sani (Kalajoki)	25.08.2019 -30.08.2019	25.5.2019
Kylpylähotelli Kunnonpaikka (Kuopio)	22.09.2019 -27.09.2019	22.6.2019
Kivitippu SPA (Lappajärvi)	29.09.2019 -04.10.2019	29.6.2019

Omapastuuosuudet:

Loman omapastuuosuus on 20 €/hlö/vrk, alle 17-vuotiaat veloitusetta.

Matkakuluista lomalaiset vastaavat itse

Loman sisältö:

Lomaan sisältyy täysihoito, majoitus kahden hengen huoneessa tai perhekoon mukaisissa huoneissa/ huoneistoissa sekä yleinen vapaa-ajanohjelma, mihin on mahdollisuus osallistua. Kylpyläkohteissa mahdollisuus allasosaston ja kuntosalin käyttöön. Kuuloliitosta on mahdollisuuksien mukaan lomilla mukana vapaaehtoinen vertaisohjaaja järjestäen pienimuotoisia ohjelmatuokioita. Kuuloliitto järjestää pääsääntöisesti yhden kuulolomien keskus- teluluennon lomaviikolla. Loma alkaa tulopäivän päivällisellä ja päättyy lähtöpäivän lounaaseen.

Lapsiperhelomilla on perheen yhteistä ohjelmaa, sekä eri-ikäisille lapsille suunnattua ohjelmaa, ryhmäkeskusteluja vanhemmille ja 1-3 vuotiaiden lastenhoito (4 x 2h).

Loman tavoite:

Tavoitteena on, että osallistujat tapaavat muita huonokuuloisia ja saavat vertaisseuran kautta tukea ja voimavaroja. Lomalla tulee selviytyä itsenäisesti tai oman avustavan henkilön kanssa.

Hakeminen

Hakemus tulee täyttää huolellisesti, sillä puutteellisesti täytettyjä hakemuksia ei huomioida! Perusteluiksi hakemukselle on syytä kirjoittaa erityisesti kuulotilanteeseen liittyviä asioita. Hakemukseen on merkittävä sille varattuun kohtaan tieto järjestöstä ja kohderyhmästä, jonka varaamaa lomajaksoa anotaan ”Kuuloliitto/Aluetyö”. Lomatuen hakeminen ei edellytä Kuuloliiton paikallisyhdistyksen jäsenyyttä. Tuetun loman voi saada korkeintaan joka toinen

vuosi. Myönteisistä lomatukipäätöksistä ilmoitetaan lomatuen saajalle noin 2 kk ennen loman alkamis- päivää.

Hakuaika loppuu 3 kk ennen loman alkua. Hakemus tulisi tehdä mieluiten sähköisenä, linkki sähköiseen hakemukseen <https://lotu.lomajarjestot.fi/t/MTLH/calendar/list>. Hakemuksen voi myös tulostaa MTLH:n sivuilta.

Lomahakemukset palautetaan osoitteella:

Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry, Ruoholahdenkatu 8, 4. krs, 00180 Helsinki.

Lisätietoja:

MTLH ry p. 010 2193 460, arkisin klo 9-13, tai Mia Kalpa, p. 040 455 7067, mia.kalpa@mtlh.fi

Kuuloliitto ry:

Riitta Pulkkinen (Imatran Kylpylä) 0400 750 566, riitta.pulkkinen@kuuloliitto.fi

Maria Timonen (Kunnonpaikka) 0400 903 407, maria.timonen@kuuloliitto.fi

Tiina-Maija Leinonen (Sani) 0400 168 164, tiina-maija.leinonen@kuuloliitto.fi

Päivi Kostamo (Hotelli Niilanpää ja lapsiperhelomat Ikaalisissa ja Leppävirralla) 0400 394 135, paivi.kostamo@kuuloliitto.fi

Tuija Vuori (Kivitippu ja Apila) 0400 802 668, tuija.vuori@kuuloliitto.fi

KOPOLAN KUULUMISIA

Kirjoittamishetkellä Kopolaa ympäröi sankka lumikerros, mutta tavanomainen talvihiljaisuus ei vallitsekaan Kopolassa. Lumikinosten keskellä voit nähdäkin pienen pieniä koululaisia. Kuhmoisten kunta on vuokrannut Puna-siiven luentotilan väliaikaiseksi ala-astelaisten koululuokaksi helmikuun loppuun saakka.

Maaliskuussa alkaa Kopolan normaali kursitoiminta, mutta kun koululaiset viettävät viikonloppua, Kopolassa järjestetään tapahtumia, lähin lehden ilmestyttyä on Kommunikaatioviikonloppu 22.-24.2.2019. Kurssi- ja tapahtumatarjonnasta voit katsoa joko Kuuloviestin sivuilta ja netistä esimerkiksi Kopolan omalta kotisivulta www.kopolakuhmoinen.fi Kopolan kurseille voi ilmoittautua tai pyytää kurssihakemuksia osoitteesta sanna.lehtova-re@kuuloliitto.fi tai puhelimitse 040 770 803.

Samoilla sivuilla ovat myös Kopolan Kannatusyhdistyksen tapahtumat, joista kannattaa muistaa Hyvinvointiviikonloppu Kopolassa 15.-17.3.2019, Tästä on ilmoitus toisaalla tässä lehdessä. Muita tämän vuoden kannatusyhdistyksen tapahtumia ovat Kesäpäivät ma 19.8. – to 22.8., IT-kertauskurssi pe 13.9. – su 15.9., Musiikkiviikonloppu pe 18.10. – su 20.10. ja Kopolan joulu ma 23.12. - to 26.12. Näihin ilmoittaudutaan Elinalle puh. 040 569 1463 tai sp.elina.rytsola@gmail.com.

Kurssihhinnoista olemme päättäneet yhdistää hinnoittelun, joten viikonloppukurssit ovat niin Kopolan omien kuin Kopolan Kannatusyhdistyksen kurssit 120 e, neljän päivän kurssit 200 e osallistujalta. Poikkeuksena on hyvinvointiviikonloppu, joka on hinnaltaan 110 e henkilöltä, ja Kopolan joulu, johon tulee ”kinkkulisä”.

Eniten Kopola kaipaa yhdistysväkeä vierailemaan, jolloin voidaan räätälöidä ohjelma omien toiveiden mukaan. Virikkeitä Kopola-retkeen voi saada esimerkiksi katsomalla jäsenilloissa Kopola-video. Dvd:n saa Kopolasta 20 euron hintaan, mutta myös muistitikkuversio on mahdollinen. Videosta voi ottaa yhteyttä esimerkiksi Ulla Saloseen, puh. 03 552 2111 tai sp.ulla.salonen@kuuloliitto.fi

Perinteiset yleistalkoot yhteistyössä Kopolan kurssikeskuksen ja Kopolan Kannatusyhdistyksen kanssa järjestetään 17.5.- 19.5. 2019 Marjalle puh. +358 400 723 884 tai sp.marja.antola@dnainternet.net.

Talkooviikonlopun päätyttyä pidetään Kopolan Kannatusyhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous su 19.5. 2019 klo 13.

*Toivomme kaikille lukijoille hyvää kevättä!
Tavataanhan Kopolassa!*

Kuuloliitto ry – jaettavat apurahat

Kevät 2019

Kuuloliitto ry julistaa haettaviksi apurahoja vuodelle 2019 opintomatkojen, opiskelun sekä tutkimustyön tukemiseksi. Apurahat on tarkoitettu:

- * kuulovammaisille opiskelijoille sekä
- * kuulovammaisten lasten hyväksi työskenteleville ja
- * kuulovammaisia lapsia koskevan tutkimustyön tukemiseksi.

Avustettavan opinnäytetyön tulee olla vähintään ammattikorkeakoulututkintoon liittyvä päättötyö tai yliopisto- tai korkeakoulututkintoon liittyvä pro gradu tai diplomityö.

Tutkimushankkeelta edellytetään lisensiaatti- tai väitöskirjatason tutkimusta tai muuta tieteelliset kriteerit täyttävää laajaa tutkimusta tai selvitystä.

Apurahaa haetaan erillisellä lomakkeella. Lomake ja tarkemmat ohjeet apurahan hakemiseksi ovat saatavilla osoitteessa:
www.kuuloliitto.fi/kuuloliitto/apurahat/

Hakemukset tulee toimittaa 30.4.2019 mennessä postitse osoitteeseen:

Kuuloliitto ry
Ilkantie 4
00400 Helsinki

HUOM! Hakemukset skannataan, joten materiaalia ei tule nittoa yhteen.

KOPOLAN KANNATUSYHDISTYS KUTSUU!

Hyvinvointiviikonloppu Kopolassa 15.-17.3.2019

Tule hakemaan henkistä ja fyysistä hyvinvointia maaliskuun 15.-17. viikonloppuna Kopolan Kannatusyhdistys ry: järjestämässä hyvinvointiviikonloppua!

Ohjelma alkaa perjantaina klo 16 ja päättyy sunnuntaina noin klo 14 lähtökahviin.

Tarjoamme hyvinvointiohjaajien luentoja, hengitys- ja rentoutumisharjoituksia, neuvoja käsi- ja jalkahoitoihin, hemmottelua; kuntoilua, kalastusta (säävaraus), iltaisin karaokea mestarin johdolla.

Mahdollisuus edullisiin niska-hartiahierontaan ja jalkahoitoihin (hoidoista voit kysyä Marjalta puh. +358400 723884 tai sp.marja.antola@dnainternet.net).

Induktiosilmukajärjestelmä ja kirjoitustulkkaukset. Koko viikonlopun hinta 110 euroa / henkilö (sis. majoituksen, ateriat ja ohjelman; Kopolan liinavaatteista 15 euron lisämaksu).

Hyvinvointi-viikonloppu toteutuu, jos tulee vähintään 15 osallistujaa.

Ilmoittautuminen 7.3. mennessä puh. 040 5691463 tai sp.elina.rytsola@gmail.com

CI - virkistysviikonloppu
10.-12.5.2018 Kopolassa.

Huolla itseäsi!

Ohjelmassa mm. itsensä huollattamista, rentoutumista, hyvää ruokaa, saunomista, uintia ja vertaisseuraa.

Osallistumismaksu 120 euroa (petivaatteet 15e)
Matkat korvataan 30 euroa ylittävältä osalta julkisten kulkuneuvojen mukaan.

Ilmoittautuneille postitetaan tarkempi ohjelmasisältö ja aikataulut myöhemmin.

TINNITUSTA? ET OLE YKSIN!

Onko Sinulla tinnitusta? Tule kuulemaan asiantuntijoita Seinäjoen tinnitusiltaan! Tilaisuudessa luennoi ja yleisön esittämiin kysymyksiin vastaamassa korva-, nenä- ja kurkkutautien erikoislääkäri **Elina Rytsölä**. Mukana myös Suomen Tinnitusyhdistyksen puheenjohtaja **Leena Rekola**.

Torstai 7.3.2019 kello 18 - 20
Seinäjoen kirjasto, Jaaksi-sali
Alvan Aallon katu 14, Seinäjoki

Järjestäjät: Kuuloliiton Länsi-Suomen piiri ja Suomen Tinnitusyhdistys ry
Tilaisuus on maksuton ja avoin kaikille. Tilassa on induktiosilmukka.

Tervetuloa!

Lisätiedot: Kuntoutussihteeri Tuija Vuori,
p. 0400 802 668 tuija.vuori@kuuloliitto.fi

Tervetuloa kuuroutuneiden viikonloppuun Helsinkiin 3.–5.5.2019

Tapahtumaan ovat tervetulleita myös omaiset ja ystävät sekä kaikki kiinnostuneet. Viikonloppu järjestetään hotelli Rantapuistossa, joka sijaitsee Itämeren rannalla Helsingin Vuosaaressa, Ramsinniemessä, 15 km:n päässä Helsingin keskustasta ja Helsinki-Vantaan lentoasemalta. Perjantai-iltana ohjelmassa on rentoa yhdessäoloa vertaisseurassa. Lauantaina teemme retken Suomenlinnaan (sateen sattuessa sateella), jossa meillä on opastettu kierros sekä lounas. Sunnuntaina saamme voimavaroja stressin hallintaan sekä käsittelemme ajankohtaisia aiheita. Viikonlopun aikana on kirjoitustulkkauksia ja viitotun puheen tulkkauksia (myös retkellä ja iltaisin).

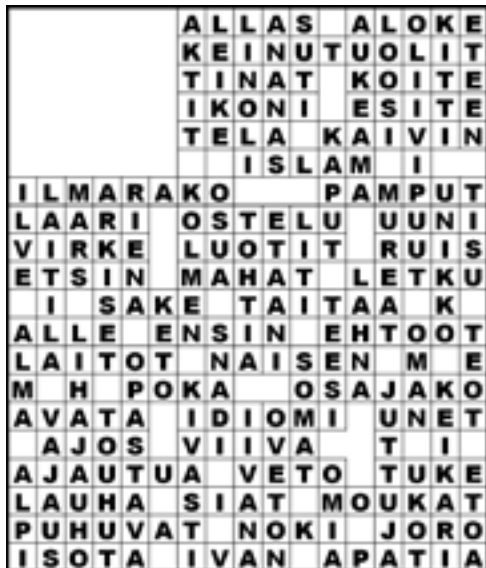
Hinnat

- Perjantai-sunnuntai 130 eur/2hh/hlö, 140 eur/2hh/hlö merinäköalalla, 170 eur/1hh (sisältää ohjelman, majoituksen ja ruokailut)
- Lauantai-sunnuntai 110 eur/2hh/hlö, 120 eur/2hh/hlö merinäköalalla, 150 eur/1hh
- Päiväkäynti: la 70 eur, su 50 eur (sisältää ohjelman ja ruokailut)
Matkoista korvataan Kuuloliiton jäsenyhdistysten jäsenille 30 eur ylittävä osuus julkisten kulkuneuvojen taksan mukaan. Osallistumismaksu laskutetaan jälkikäteen.

Ilmoittautumiset viimeistään 12.4.2019:

Tarja Kaikkonen, Kuuloliitto ry, Ilkantie 4, Helsinki, tarja.kaikkonen @ kuuloliitto.fi, p. 050 536 5162 (tekstiviestit).
Kerro ilmoittautumisen yhteydessä mahdollinen erityisruokavaliosi.
Ilmoittautuneille lähetetään tarkempia tietoja lähempänä tilaisuutta.

RISTIKON 5–6/2018 RATKAISU

Kun kuulokoje ei enää riitä -infokiertue 2019

Kuuloliitto jatkaa vuonna 2018 aloitettua valtakunnallista Kun kuulokoje ei enää riitä -infokiertuetta. Kiertueen tilaisuudet on suunnattu huonokuuloisille henkilöille, joilla on kuulovaiveuksia käytössä olevasta kuulokojeesta huolimatta. Myös heidän läheisensä ovat tervetulleita tilaisuuksiin. Lisäksi toivotamme tilaisuuksiin tervetulleeksi kaikki sisäkorvaistuteasioista kiinnostuneet henkilöt. Infotilaisuuksien tarkoituksena on lisätä kuulokoje-käyttäjien tietoisuutta sisäkorvaistutteista ja luujohtokuulolaitteista sekä vähentää kuulo-ongelmista johtuvia haittoja tukemalla oikea-aikaista istutearviointia hakeutumisesta. Ohjelmassa on kuuloon, sisäkorvaistutteisiin ja luujohtokuulolaitteisiin liittyviä asiantuntijapuheenvuoroja ja Kuuloliiton kouluttamien CI-tukihenkilöiden kokemuspuheenvuoroja. Kun kuulokoje ei enää riitä -kiertueaikataulu, kevät 2019:

Tapahtumapaikka	Ajankohta
Hämeenlinna, Kaupunginkirjaston Wetterin Auditorio, Wetterhoffinkatu 2	Tiistai 5.2.2019 klo 17.00-19.30
Seinäjäki Järjestöalo Paulan Sali, Kauppatie 1, 2.krs	Torstai 14.3.2019 klo 17.00-19.30
Joensuu, Pääkirjaston Muikku-sali, Koskikatu 25	Tiistai 16.4.2019 klo 17.00-19.30
Rovaniemi Rovaniemen Järjestöalo koko-ustila Väärtilä, Kansankatu 8	Torstai 16.5.2019 klo 17.00-19.30

Tilaisuuksiin on ennakkoilmoittautuminen:

<http://www.cochlearevents.com/Infotilaisuudet-Suomi>
Syksyllä 2019 kiertue jatkaa **Kajaaniin, Kotkaan, Vaasaan ja Mikkeliin**.
Tiedotamme myöhemmin lisää syksyn kiertueen aikatauluista ja paikkakunnista.
Kun kuulokoje ei enää riitä -infokiertue toteutetaan Kuuloliiton ja Cochlear Nordic AB:n yhteistyönä.
Lisätietoja saa suunnittelija Anna-Maija Toloselta: anna-maija.tolonen@kuuloliitto.fi
p. 044-7525574

Palautetta Kuuloviesti-lehdestä voit antaa verkossa osoitteessa: www.kuuloliitto.fi -> Yhteystiedot. Toimituksen yhteystiedot löytyvät lisäksi lehden sisäkannesta.

Marja-Liisa Kaasinen 1944 – 2018

Arvostettu ja pidetty ystävä

Marja-Liisa Kaasinen, o.s. Pasanen, menehtyi lyhyeen, nopeasti edenneeseen sairauteen 74-vuotiaana 7.12.2018. Hän syntyi 25.2.1944 Pihtiputaalla, jossa hän vietti lapsuutensa ja nuoruutensa.

Muutettuaan Helsinkiin kotiapulaiseksi vuonna 1964 Marja-Liisa tapasi saman vuoden kesällä tulevan miehensä Pertun. Se oli heti menoa. He ehtivät olla naimisissa 54 vuotta. Perheeseen syntyi tytär Sirpa ja poika Seppo. Lastenlapsia on kaksi.

Avioiduttuaan Marja-Liisa toimi perhepäivähoitajana, koska hän halusi hoitaa samalla omia lapsiaan kotona. Myöhemmin Marja-Liisa toimi yhdessä mieheensä kanssa talonmiehenä Helsingin keskustassa. Marja-Liisa jäi työkyvyttömyyseläkkeelle 1996 Menieren aiheuttaman kuulon aleneman ja tinnituksen vuoksi.

Marja-Liisa innostui yhdistystoiminnasta liittyttyään Helsingin Kuuloyhdistykseen (Helky) ensin liitännäisjäseneksi 2000 ja sitten varsinaiseksi vuotta myöhemmin. Hänelle myönnettiin pronssinen ansiomerkki vuonna 2010.

Marja-Liisa sai ensimmäisen kuulokojeensa vuonna 2002. Runsaassa kymmenessä vuodessa kuulo huononi entisestään. Implantin hän sai pari – kolme vuotta sitten. Pitkään kuulokojeita käyttäneenä Marja-Liisa oppi implantin käytön nopeasti.

Marja-Liisa Kaasinen oli arvostettu ja pidetty ruohonjuuritason toimija, joka oli mukana niin yhdistyksen kuin Kopolan toiminnassa ja tapahtumissa.

Yhdistyksessä Marja-Liisa ehti vuosien aikana vetää niin viitotun puheen kerhoa kuin askartelukerhoa sekä osallistua laajalla rintamalla Helkyn muuhun toimintaan. Marja-Liisa oli myös pitkään vastuullisessa roolissa kuulolähipalvelussa. Hän teki kaikkensa,

jotta asiat järjestyisivät.

Hän oli topakka ja sanansa mittainen. Marja-Liisa oli aina valmis emännöimään ja keittämään kahvia tilaisuudessa kuin tilaisuudessa.

Marja-Liisa oli lähes aina paikalla. Yhdistyksen aktiivisen kesken olikin vakiovitseinä, milloin Marja-Liisa siirtää kirjansa yhdistykseen.

Marja-Liisa kävi myös usein Kopolassa. Hän osallistui kymmenien vuosien ajan Kopolan Viitotun puheen -kesäpäiville - ei tainnut olla sieltä kertaakaan poissa. Helka Kaipaisen ”testamentattua” viitotun puheen opetuksen Marja-Liisalle hän aloitti myös sen opettamisen Kopolassa. Marja-Liisa osallistui myös lähes aina käden taito –viikonloppuihin. Marja-Liisa ihastui paikkaan ikihäväksi. Kopolasta tuli hänelle kuin toinen koti. Helka muistaa hyvin, miten

he kesäisin kävivät aamuvirkkuina uimassa muun talon väen vielä nukkuessa.

Marja-Liisa oli aina iloinen ja positiivinen, omalla persoonallaan hän loi ryhmiin iloista tunnelmaa ja hyvää mieltä. Hänen kanssaan oli helppo tulla juttuun. Varsinkin Marja-Liisan mahtava, hurtti huumori teki moneen suuren vaikutuksen. Monet ystävät kertoivatkin, etteivät ole missään nauraneet niin paljon ja perusteellisesti kuin Marja-Liisan seurassa. Eräs ystävä runoilikin, että Marja-Liisa oli aina niin auttavainen, laulavainen ja nauravainen.

Helkyn syyskokouksessa 2018 Marja-Liisa Kaasinen valittiin seniorien edustajana hallitukseen seuraavaksi kaudeksi. Aika loppui kesken, hän ei ehtinyt edes aloittaa.

Marja-Liisaa jäivät kaipaamaan ja ikävöimään rakkaan perheen lisäksi lukuisa joukko ystäviä ympäri Suomea. Hyvä ystävä lähti liian aikaisin

Marja-Liisa siunattiin 19.1.2019 Malmin hautausmaalle.

Ystävien muistoista koonnut
PÄIVI PÖNTYS

WIDEX EVOKE™ NYT TODISTETTU TODELLISESSA ELÄMÄSSÄ

94%

KÄYTTÄJISTÄ
VALITSIVAT
WIDEXIN MELUISISSA
KUUNTELUTILANTEISSA*

83%

KÄYTTÄJISTÄ KÄYTTÄÄ
MIELUUMMIN WIDEXIÄ
KUIN MUITA KOJEITA
RAVINTOLASSA

82%

KÄYTTÄJISTÄ
SUOSITTELEE
SOUNDSENSE
LEARN-TEKNOLOGIAA

KÄYTTÄJÄT SUOSITTELEVAT WIDEX EVOKEA

WIDEX EVOKE™ tuottaa automaattisesti puhdasta ja yksilöllistä ääntä, ja antaa käyttäjälle vapauden kuulla, miten he haluavat kuulla kyseisellä hetkellä. Siksi he luultavasti pitivät asiakastyytyväisyys- tutkimuksemme mukaan WIDEX EVOKEsta.

Tutustu EVOKE-kuulokojeisiin sinua lähellä olevan kuuloalan ammattilaisen luona

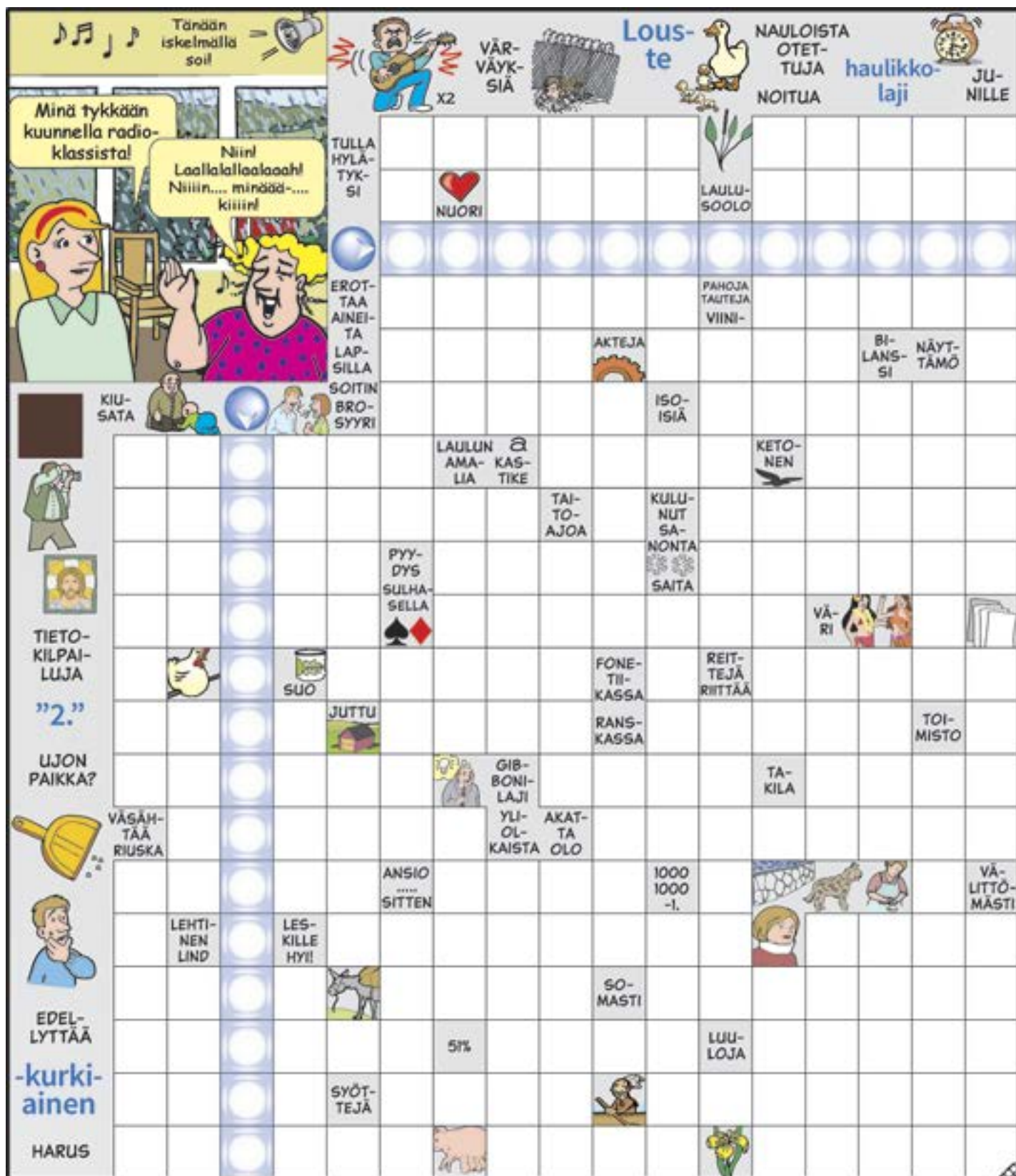
*Hearingreview.com 28 January 2019.

**2018 Hearing tracker study

KUULOKOJEKÄYTTÄJIEN
MIELESTÄ MELUSSA
PAREMMIN KUULEMINEN
ON TÄRKEINTÄ**

Ristikko 1 • 2019

www.sanaris.fi/ laadinta Petri Lehtinen, toteutus Petri Lehtinen ja Heli Kärkkäinen

Lähetä ristikon ratkaisu **18.3.2018** mennessä Kuuloviestin toimitukseen os. Ilkantie 4, 00400 Helsinki. Liitä mukaan nimesi ja osoitteesi.

Oikein vastanneiden kesken arvotaan Otavamedian lehtilahjakortti. Edelliskerran ristikon voittaja oli **Tuula Moilanen** Kuusamosta.

Var och en av oss kan påverka

Ar 2019 är ett superår för påverkan och intressebevakning, åtminstone beträffande påverkan av valet. Påverkansarbetet görs inte enbart från Hörsselförbundets kontor, eller på dess möten. Hörsselförbundets påverkansverksamhet baserar sig på ett perspektiv där var och en kan påverka både på lokal och nationell nivå. I praktiken betyder det att vem som helst av oss kan rycka en kandidat i ärmen och berätta om hörselsaker för dem, samt utmana blivande beslutsfattare att fästa uppmärksamhet vid hörsel och frågor kring hörselskador.

Hörsselförbundets valteman berör identifiering av hörselskador, arbetslivsfrågor för människor med hörselskador och tillgänglighet av elektroniska tjänster. Mer information om dålig hörsel och dess hälsoverkningar måste finnas tillgänglig och man måste satsa på att fastställa hörselskador i ett tidigt skede, speciellt bland de äldre. Vi har inte råd att lämna en enda människa med hörselskada utanför arbetslivet. Därför måste vi anpassa arbetsförhållanden så att de underlättar och stöder hörselskadade att orka på arbetsplatserna. För tillfället förverkligas inte jämställdheten i fråga om tillgång till information i offentliga och digitala tjänster, vilket innebär att tillgänglighet måste iakttas vid planering och utveckling av tjänster.

Vi kräver att förutsättningarna för hörsselföreningars aktiviteter tryggas, både i kommuner och landskap. Organisationer och hörsselföreningar bemöter växande förväntningar för sin aktivitet, och i samband med social- och hälsovårdsreformen och landskapsreformen förnyas även de bekanta strukturerna för samarbete. När vi skapar strukturer för samarbete mellan organisationer måste vi säkerställa att även lokala föreningar, vars aktivitet grundar sig på endast frivilligarbete, har tillgång till att ansluta sig till samarbetet.

Hur kan vi då gå fram vårt eget budskap? Jag frågade tips av en kollega, huvudsekreterare vid Kultur- och konstområdets centralorganisation KULTA rf, före detta riksdagsledamot Rosa Meriläinen. Rosa uppmuntrade medborgare att vara modiga, och att mötas ansikte mot ansikte. Det lönar sig att även öva på att presentera sin poäng i förhand, och att förbereda ett hisstal, dvs. att kort och koncist berätta sin sak, i några meningar, och att lova

att skicka mer information via e-post. Under mötet lönar det sig att även presentera sin sak med en positiv attityd, även om ämnet vore svårt och väcker förargelse. I samband med en positiv attityd blir ämnet ofta lättare att förstå. Kandidater kan även ha erfarenhet av hörselskador och en gemensam upplevelse kan vara en bra isbrytare i diskussionen.

Påverkansarbetet fortsätter även efter valet och det är lika viktigt som arbetet före valet. Efter valet lönar det sig att närma sig beslutsfattare såväl som din egen kandidat och berätta för dem om konkreta förslag och lösningar. Det är lättare för beslutsfattare att fatta tag i goda praktiska lösningar och förslag till lösningar än problem.

Hörsselförbundet uppmuntrar sina medlemmar och andra intresserade att idka påverkansarbete runt om i Finland. Som stöd för arbetet har vi satt ihop material för föreningar på adressen www.kuuloliitto.fi/vaalit2019. Du kan även beställa broschyrer från Hörsselförbundet och det lönar sig att dela ut broschyrer vid diverse evenemang.

Betydelsen av vårt gemensamma budskap förstärks när vi berättar det tillsammans. Vi är 16 000 medlemmar i Hörsselförbundet som tillsammans kan få vår röst hörd!

SANNA
KAIJANEN

PIENI ELE – SUURI TURVAVERKKKO

LIPASKERÄYS EDUSKUNTA- JA EU-VAALIEN ÄÄNESTYSPAIKOILLA

LAHJOITA

KOTIMAAN VAMMAIS- JA TERVEYSTYÖLLE!

LAHJOITA MOBIILIMAKSULLA:

MobilePay 53834

OLEMME MUKANA KERÄYKSESSÄ

Kuuloliitto ry

PIENI
ele

PIENIELE.FI